

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΒ'

ΚΥΡΙΑΚΗ, 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1945

ΑΡΙΘ. 11-12

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τῆς Διευθύνσεως Ἐπίκαιρος ἔκκλησις — Ἐπίσημα Γράμματα. — Ἀναγκαστικοὶ Νόμοι. — Ἡ Κύπρος. — Π. Τζεμπέλα, Κοσμητορὸς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, Ποῖος δὲν πταίει; — Ἰωάννου Ν. Καμάρη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἐπισημονικὸν μνημόσυνον Κωνσταντίνου Δουδουσιώτου [B] — Οἰκονόμου Γερασίμου Ποταμιάνου, Ὁ ἱερός Κλήρος. — Ι. Κυρκάτου, Ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας Δρος Φ. αἰερ — Παρατηρήσεων Στήλη: Καλάβρυτα. Μία εἰλικρινὴς φωνὴ Καταπληκτικῆ πύρωσις. Πᾶς ὀμιλοῦν. Ὑπερβασίαι. Χρονικά.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΣ

Ὁ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἑορτασμός τῆς κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν καθόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τοὺς μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου «ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ προσκαρτεροῦντας» ὑπομνήσκει εἰς ἡμᾶς δύο μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα: τὸ τέρμα μιᾶς σειράς ἱστορικῶν ἀναμνήσεων, καὶ μιαν ἀρχὴν καὶ ἀφετηρίαν νέας ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ζωῆς, εἰς τὴν δημιουργίαν ἀκριβῶς τῆς ὁποίας κατέτινον ἐκεῖνα τὰ γεγονότα.

Μετὰ ὠρισμένην προνοιακὴν προπαρασκευὴν παιδίον γεννᾶται εἰς μίαν πολίχνην τῆς Παλαιστίνης, προσκυνεῖται ὑπὸ σοφῶν ἐξ Ἀνατολῶν, ἀξάνεται καὶ κραταιοῦται πληρούμενον σοφίας καὶ θείας χάριτος, ἀνήρ ἤδη προσέχεται, νηστεύει καὶ πειράζεται, ἀποδύεται εἰς δημόσιον βίον, κηρύττει, κατανοεῖται καὶ ἀποβαίνει δημοφιλῆς, διατυποῖ ἀξιώσεις πρωτακούστους, προκαλεῖ καὶ ἀποκηρύσσεται, σταυροῦται, ἀποθνήσκει, ἐνταφιάζεται καὶ ἀνίσταται ἐκ νεκρῶν, τέλος δὲ ἀναλαμβάνόμενος εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐπαγγέλλεται ἔλευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τοὺς συγκροτήσαντας τὴν πρώτην χριστιανικὴν κοινωσίαν «ἀδελφούς».

Τὸ τέρμα τῆς σειράς τῶν γεγονότων τούτων διεδέχθη ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς πλήρωσις τῆς ἐπαγγελίας τοῦ ἀναληφθέντος Ἰησοῦ. Ἡ ἐπὶ τοὺς ἀδελφούς καθόδος τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ἀποτελοῦσα τὴν

πρώτην μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἀποκάλυψιν τῆς Ἁγίας Τριάδος, σημεῖοι τὴν ἀπαρχὴν τῆς «συγκροτήσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας», ἐν ἣ ἔγκαινιζέται καινὴ τῶν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωθέντων ἀνθρώπων ζωὴ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐν τῇ θεῖᾳ Τριάδι ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς ἐν τῷ σώματι τῆς νέας ἐν τῇ ἀριγεννήτῳ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ κοινωσίας διαδηλουμένη: ἐνότητος, ἀποτελοῦσης θεμελιώδη τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἀρχὴν καὶ οὐσιώδες τοῦ θεμελιωτοῦ αὐτῆς ἐπίταγμα.

Ἐπῆρξαν—ἢ καὶ ὑπάρχουσιν ἔτι—ἄνθρωποι, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ διαίρεσις ἀποτελεῖ ἔνδειξιν ζωῆς καὶ δραστηριότητος καὶ ἀποτελεστικῶν τῆς προόδου στοιχείων. Ἄλλ' αὕτη αὕτη ἢ ζωὴ κατὰ πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς μαρτυρεῖ ὀπίσθη ἀδυναμίας πηγὴ καὶ ὁποίων συμφορῶν ἀπότοκος ἀποβαίνει ἢ διάσπασις τῆς ἐνότητος. Ἡ ἐνότης εἶνε ὀργανικῶς συνδεδεμένη μὲ τὴν εἰρήνην, εἶτε ὡς αἷτιον, εἶτε καὶ ὡς ἀποτέλεσμα. Εἶνε δὲ ἡ ἐνότης καὶ ἡ εἰρήνη οἱ ἐφ' ὧν ἐδράζεται ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δύο στῦλοι, ἔχοντες τὴν ἀγάπην ὡς κοινὴν βάσιν. Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἶνε κατ' οὐσίαν κοινωνική, ὁ κοινωνικός τῆς δὲ χαρακτήρ ἐμφαίνεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀποτελοῦση ὀργανισμόν, τοῦ ὁποίου τὰ μέλη εἶνε κατὰ τοιοῦτον τρόπον διηρθρωμένα πρὸς ἀλληλα, ὥστε νὰ συγκροτοῦν ἐνιαῖον σῶμα μὲ κεφαλὴν τὸν Χριστόν. Ἐν τῷ θεοσυστάτῳ τούτῳ σώματι πᾶσα διχοστασία ἐκδηλοῦται ὡς πνευματικὸν σκάνδαλον, καὶ τοῦτο οὐχὶ τόσον ἐκ τῆς ἐπόψεως δι' ἐξασθενίξει τὴν ἰσχὺν τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον διότι εἶνε ἀμαρτία, ὡς ἀποτελοῦσα παράβασιν οὐσιώδους ἐπιταγῆς τοῦ θεοῦ αὐτῆς Ἰδρυτοῦ, παραβίασιν κεντρικῆς ἀρχῆς—«ἵνα πάντες ἐν ὧν»—, δι' ἧς καὶ μόνης προάγεται ἡ ὀλοκληρωτικὴ τῆς χριστιανοπροεποῦς ζωῆς ἐκδήλωσις.

Συνέπεσε νὰ ζῶμεν εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν

ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆ εἰς τὸν Μακροβιότατον Ἀρχιεπίσκοπον ἀναθέσει τῆς Ἀντιπασίλιας συγχαρητικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἔγγραφον (Ἐκκλησία 11 Ἀπριλίου, 1945, ἀριθ. 1—2 σελ. 16) ἢ Ἄ. Μ. εὐχεστέστη καὶ διαβιβάζει πρὸς αὐτὴν τὸ ἀκόλουθον γράμμα :

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1945

Πρὸς τὴν Κοσμητείαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἐνταῦθα

Διὰ πολλῆς σπουδῆς ἔχομεν, ὅπως ἐδχαριστήσωμεν ἐκ καρδίας τῇ καθ' ἑμῆς Θεολογικῇ Σχολῇ διὰ τὰ συγχαρητήρια, τὰ ὅποια διετύπωσε καὶ διὰ τὰ αἰσθήματα, τὰ ὅποια διεδήλωσε πρὸς τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν νέων αὐτοῦ καθηκόντων ἐπὶ καθοδηγήσει τῆς χειμασθείσης Παιδείδος εἰς τὸν εὐδίων λιμένα τῆς σωτηρίας ἐκ τοῦ διπλοῦ σάλου, τοῦ τε ἰσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἐπιλαμβανόμεθα τῆς παρουσιαζομένης εὐκαιρίας, ὅπως διερμηνεύσωμεν τὴν βαθεῖαν ἐγγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς τὴν γεραρὰν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἀθήνησιν Ἐθν. καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, σεπτὴν τροφὸν καὶ ποδηγεῖδα ἐν τῇ γνώσει καὶ τῇ πρὸς τὴν ἁγίαν ἡμῶν πίστιν συνδεομένη ἐπιστήμῃ, ἀνθ' ὧν εὐχαρητήρημεν ἐπ' αὐτῆς.

Ἐπὶ τούτοις, διαβεβαιούμεθα ὑμᾶς, ὅτι θέλομεν πράξει πᾶν τὸ ἐφ' ἡμῶν πρὸς σύσφιγξιν τῶν μεταξὺ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας δεσμῶν καὶ σχέσεων τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον σήμερον εἶπερ ποτὲ ἄλλοτε ἐπιβάλλεται πλήρης κατανόησις καὶ ἐγκάρδιος συνεργασία διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς νέας, εὐευχεσιέρας καὶ ἠθικωτέρας ἑθνικῆς ζωῆς.

ὅσον οὐδέποτε ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ἐδοκίμασεν ἡ ἀνθρωπότης τὰ φορικτὰ ἀποτελέσματα τῆς διχοστασίας. Ἀπὸ τοὺς τάφους τῶν ἑκατομμυρίων θυμάτων τῆς σημερινῆς ἀνθρωποσφαγῆς ἀγωνιώδης καὶ διάτορος ἤχεϊ ἡ πρὸς τοὺς ζῶντας ὑπὲρ τῆς ἐνότητος Ἐκκλησίας, ἵνα μὴ εἰς τὰς ἐπιγιγνομένας γενεὰς κληροδοτηθῶσιν οἱ σπαραγμοί, τοὺς ὁποίους ἐδοκίμασεν ἡ σύγχρονος μαρτυρικὴ γενεά. Ἀλλ' ἐτι διατορωτέραν πρὸς ἐνότητα Ἐκκλησίαν βροντοφωνεῖ ἡ σήμερον ἐορτασθεῖσα Πεντηκοστή—«εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσε»—διότι σήμερον εἶπερ ποτε τυγχάνει αἰσθητῆ ἢ ἀνάγκη τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, τῆς ἐνώσεως τῶν διανοιῶν καὶ τῶν καρδιῶν ἐν τῷ πνεύματι τῶν σωστικῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς θρησκείας τῆς ἐν ἀγάπῃ ἐνότητος καὶ εἰρήνης.

Ἰκετεύοντες τὸν Κύριον, ὅπως ἀναδεικνύῃ γόνιμους πάντοτε τὰς φιλογενεῖς προσπαθείας, δοκίμους δὲ τὰς ἐκζητήσεις τῶν κατὰ τὴν Σχολὴν ταύτην ἐδλαβῶν Ἑλλήνων Θεολόγων, εἰς αἶνον καὶ κλίος τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, διατελοῦμεν
Ἐνθεῖμος ἐχέτης ἡμῶν πρὸς Κύριον

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΙ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως
ἐκκλησιαστικῶν τιμῶν νόμων

Νόμος 326. Ἐφημ. Κοδ. 16 Μαΐου 1945, φ. 118

Ἄρθρον 1. Οἱ ἐλεγόμενοι Μητροπολίται πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν διδουσιν ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως τὴν ἐξῆς διαβεβαίωσιν:

«Διαβεβαιοῦμαι ἐπὶ τῇ Ἀρχιερωσύνῃ μου, ὅτι θέλω ἐκπληρώσει τῇ θεῖᾳ Χάρτι τὰ ἀρχιερατικά μου καθήκοντα μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ δυνάμεως, τηρῶν ἀπαρσαλεύτους τοὺς θείους καὶ ἱερούς Ἀποστολικούς καὶ Συνοδικούς Κανόνες καὶ τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις. Διαβεβαιῶ δὲ ἐπὶ τῇ Ἀρχιερωσύνῃ μου πίστιν εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα, εὐπειθεῖαν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Βασιλείου».

Ἄρθρον 2. 1. Ἐπὶ τρίμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται ἡ ἐκλογή ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς χηρευούσας οἰασθήσοι τάξως Μητροπολίτας Ἀρχιερεῶν ἐν ἐνεργείᾳ, τῇ συγκαταθέσει αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, ἀσχετῶς κλίματος.

2. Ἀρχιερεῖς ἐν ἐνεργείᾳ, μετατιθέμενοι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου εἰς ἕτερον Μητροπολίτην, δὲν δύνανται νὰ μετατιθῶσιν ἐν δευτέρῳ ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῆς πληρώσεως τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 3. 1. Ὁ ἀπὸ τοῦ ἀναφίτου β' τοῦ ἀρθρου 18 τοῦ Νόμου 371)43 ὁριζόμενος χρόνος πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν τῆς Ἀρχιερατικῆς ἐκλογίμων δύνανται νὰ περιορισθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τριετία. ἔρπον οἱ προτεινόμενοι, ὡς θεολόγοι λαϊκοί, εἶχον δεκαετῆ τοῦλάχιστον ἐξείρετον θρησκευτικῆν, Κατηχητικῆν, Κοινωνικῆν καὶ Φιλανθρωπικῆν δράσιν ὡς Καθηγηταί, Ἄσμοδιως καὶ ὑπευθύνως πιστοποιουμένην.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀρθρου μόνου τοῦ Νόμου 115)1945 παρατείνεται ἐπὶ τρίμηνον.

Ἄρθρον 4. Τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν ὡς Πρόεδρον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν καὶ Ἰδρυμάτων, κωλυόμενον, ἀνακληροῖ ὁ Προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 5. Οἱ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀποχωροῦντες ἕνεκα γήρατος ἢ ἀσθενείας Ἀρχιερεῖς λαμβάνουσι περίθλαψιν ἰσοβίως πάσης τὰς προβλεπομένας διὰ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερεῖς ἀποδοχὰς μετὰ τῶν Νομίμων ἐκάστοτε προσανέξουσιν, ἐτι δὲ καὶ τὸ (1)3 ἐν τρίτον τοῦ συνόλου τῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 6. Αἱ νενόμισμένοι ἀποδοχαὶ τῶν βοηθῶν Ἐπισκόπων, αἱ προβλεπόμεναι ἐν τῷ ἄρθρῳ 32 τοῦ Νόμου 671)1943 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ο. Δ. Ε. Π.

Ἄρθρον 7. 1. Ἐπὶ ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ Νόμου 5383)1932 «περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας» προβλεπόμενοι ἀναπληρωταὶ τῶν κωλυομένων Ἀρχιερέων καλοῦνται ἐκ τῶν ἐπ' ἀδείᾳ παρεπιδημούντων ἢ πλησιοχώρων Μητροπολιτῶν.

2. Ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κωλύεται διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του ἐν τῇ Προεδρείᾳ τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς λοιποὺς Κληρικοὺς Δικαστηρίου, τὴν Προεδρείαν ἔχει, τοῦ μὲν Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου ὁ πρῶτος τῆ τάξει τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων, τοῦ δὲ Πρωτοβαθμίου ὁ ἀμέσως μετ' αὐτὸν ἔχων τὰ πρεσβεία τῆς Ἀρχιερωσύνης. Καθίκοντα Γραμματεῖς τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐκτελεῖ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ ὁ ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐκ τῶν ὑπαλλήλων Αὐτῆς.

Ἄρθρον 8. Αἱ δαπάναι διὰ τοὺς μισθοὺς τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν (Ἱεροκήρυκος, Ἱερέων, Ἱεροδιακόνων καὶ Χορωδίας) καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπὶ τῇ βάσει προτάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 9. Ἡ ἐτησίᾳ ἐπιχορήγησις τοῦ Ο. Δ. Ε. Π. πρὸς ἔκδοσιν τοῦ ἐπισήμου δελτίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Ἐκκλησία» συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 παράγραφος 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671)1943 Νόμου καθορίζεται ἕκαστοτε ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, προτάσει τῆς Διοικήσεως τὸ Δελτίον Ἐπιτροπῆς καὶ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ο. Δ. Ε. Π.

Ἄρθρον 10. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαΐου 1945.

Περὶ καταργήσεως τῶν νόμων 1625)44 καὶ 1692)44 καὶ συγκροτήσεως Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Νόμος 365. Ἐφ. Κυβ. 6 Ἰουνίου 1945, φ. 141

Ἄρθρον 1. Καταργοῦνται οἱ Νόμοι 1625)44 «περὶ τροποποιήσεως τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671)43 Νόμου» «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ 1692)44 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 1625)44 περὶ τροποποιήσεως τῆς § 1 τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671)1943 Νόμου».

Ἄρθρον 2. Πρὸς ρύθμισιν ἐπειγόντων Ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων διὰ Β. Δ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Θεραπευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἐντός δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου ἢ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θέλει συγκροτηθῆ ἄριστινὸν κατὰ πα-

ρέκκλισιν τοῦ Νόμου 671)43 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἡ διάρκεια τῆς οὕτω συγκροτουμένης Συνόδου ἐκτείνεται μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1946, ὅποτε ἐπανέρχονται ἐν ἰσχύϊ αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Νόμου 671)43 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουνίου 1945.

Περὶ ἐκτάκτου συνδρομῆς τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ λοιπὰ ἐκκλησιαστικὰ καθιδρύματα τῶν Ἁγίων Μητροπόλεων τῆς Ἑλλάδος.

Νόμος 368. Ἐφ. Κυβ. 7 Ἰουνίου 1945, φ. 143

Ἄρθρον μόνον. Ἐγκρίνεται ἢ εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καταβολὴ ποσοῦ δραχ. 7.500.000 εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐφ' ἀπαξ συνδρομῆς τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ λοιπὰ ἐκκλησιαστικὰ καθιδρύματα τῶν ἀνὰ τὴν Ἐπικράτειαν Ἁγίων Μητροπόλεων διὰ τὴν ὑπὸ τούτων ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης προμηθείας ἱερῶν σκευῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολεσθέντων ἢ καταστραφέντων ὁμοίων τοιοῦτων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουνίου 1945.

Ἐπερὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ἁν. Νόμου ὑπ' ἀριθ. 365)1945 «περὶ καταργήσεως τῶν Νόμων 1625)1944 καὶ 1692)1944 καὶ συγκροτήσεως Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Νόμος 406 Ἐφ. Κυβ. τεύχος Α, ἀρθ. 150.

Ἄρθρον μόνον. 1. Τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Ἁν. Νόμου ὑπ. ἀριθ. 365)1945 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολουθῶς:

Ἡ θητεία τῆς οὕτω συγκροτουμένης Ἱερᾶς Συνόδου ἀρχεται τὴν 1ην Σεβρίου 1945 καὶ λήγει τὴν 30ην Σεβρίου 1946, ὅποτε ἐπανέρχονται ἐν ἰσχύϊ αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Νόμου 671)1943 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Μέχρι τῆς 1ης Σεβρίου 1945 τὴν Διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας ἐξακολουθεῖ ἔχουσα ἢ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 1625)1944 συγκροτημένη Σύνοδος.

2. Εἰς τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 365)1945 προστίθεται τὸ ἀκόλουθον 3ον ἐδάφ., οὕτως ἢ ἰσχύς ἀρχεται ἀπὸ τῆς 6ης Ἰουνίου 1945, ἀφ' ἧς ἴσχυσεν ὁ Ἁν. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 365)1945:

Ἡ διατάξις τῆς παραγ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2170)1940 Ἁν. Νόμου «περὶ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ἐπανέρχεται ἐν ἰσχύϊ.

3. Πάσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα Νόμον καταργεῖται.

4. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἰουνίου 1945.

Η ΚΥΠΡΟΣ

Ἰπὸ τὸν τίτλον τοῦτον τὸ ἐκφράζον τὰς ἀντιλήψεις τῶν ἐγκύρων ἐκκλησιαστικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ κύκλων ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν «Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου ἐδημοσίωσαν ἐν τῷ φύλλῳ αὐτοῦ τῆς 8 λήγοντος μηνὸς κύριον ἄρθρον ἐπὶ τῇ θέσει μακρᾶς περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἀνταποκρίσεως ἐκ Κύπρου, ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ καταχωριζομένης. Ὁ ἄγγλος ἀνταποκριτὴς ἀνασκοπῶν ἐν ἀκριβολόγῳ λεπτομερεῖα καὶ ἀκρῶς ἀντικειμενικῶς τὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἱστορικῶς τε καὶ κατὰ τὴν σημασίαν των θέσιν, ἀποδίδει τὸ λυπηρὸν ἐν Κύπρῳ ἐκκλησιαστικὸν ἀδιέξοδον εἰς τὸ «πεῖσμα» τοῦ βρετανικοῦ ὑπουργείου τῶν Ἀποικιῶν, καταλήγει δὲ διαπιστῶν ὅτι «σήμερον εἶνε ἴσως κατάλληλος στιγμή νὰ τεθῇ τέρμα εἰς μίαν κατάστασιν πραγμάτων πράγματι αξιοθρήνητον. Ἡ Κύπρος, λέγει, συνέβαλεν ἐν ὁλοκληρίᾳ εἰς τὴν πολεμικὴν προσπάθειαν, αἱ δὲ τριακόσαι χιλιάδες τῶν ἁρθοδόξων κατοίκων τῆς, αἰτινες ἀντιπροσωπεύουν τὰ ὀγδοήκοντα ἑκατοστὰ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, ἀναμένουν παρὰ τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως μίαν χειρονομίαν, ἣτις θὰ τερατίῃ μίαν ἀνώμαλον κατάστασιν, ἣ ὅποια ἐπὶ ἑνδεκαετίαν καὶ πλέον ἐστέρησεν αὐτοὺς τοῦ πνευματικοῦ «ὡν ἡγέτου».

Τὸ ἄρθρον τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν Καιρῶν» ἔχει ὡς ἔπεται.

«Κατὰ τὰ τελευταῖα δώδεκα ἔτη ἡ βρετανικὴ κυβερνήσις ἐνέκρινε μίαν κατάστασιν πραγμάτων ἐν Κύπρῳ, ἣ ὅποια δὲν δύναται παρὰ νὰ εἶνε αξιοθρήνητος. Διότι πρόκειται περὶ ἐπεμβάσεως τῆς κυβερνήσεως εἰς ζητήματα ἐκκλησιαστικὰ καὶ περὶ διαίτας παρακωλύσεως τῆς λειτουργίας τῆς ἀνεξαρτήτου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, μίας τῶν ἀρχαιοτάτων χριστιανικῶν τοῦ κόσμου Ἐκκλησιῶν...

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Κύπρου εἶνε καταθλιπτικῶς ἑλληνικῶς φυλετικῶς τε καὶ γλωσσικῶς ἡ νήσος περιήλθεν εἰς τὴν βρετανικὴν διακυβέρνησιν ἀπὸ τοῦ 1878 καὶ διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἀποικιῶν. Οἱ κάτοικοι τῆς λίαν φυσικῶς ἐπιποθοῦσι στενωτάτην ἔνωσιν μετὰ τῶν ἀδελφῶν των τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, σημαντικαὶ δὲ κινήσεις ἐγένοντο πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς βρετανικῆς διακυβερνήσεως καὶ ἔνωσιν μετὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι συμπατριωτῶν. Τὸ σχετικὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτο κίνημα ἀποκλήθην Ἑνωτικὸν Κίνημα (Enosis Mouvement) προὐκάλεσε τὴν δυσμένειαν τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως, τῇ δὲ 1931 τὸ κίνημα κατέληξεν εἰς συλλαλητήρια καὶ στάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀνεμύχθησαν καὶ ἀνώτεροι κληρικοί.

Δὲν πρόκειται νὰ ἐπικρίνωμεν ἐνταῦθα τὴν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐξορίαν δύο ἐκ τῶν τριῶν μητροπολιτῶν τῆς νήσου, ὡς ποινὴν διὰ τὴν ἀνάμειξιν των εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως στάσιν, καίτοι ἴσως ἡδύνατο

νὰ προτιμηθῇ καλλιτέρα μορφή, ἀντεκδικήσεως. Ὅ,τι ἐνδιαφέρει ἡμᾶς εἶνε ἡ προκύψασα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατάστασις. Δὲν διωρίσθησαν διάδοχοι ὑπὸ τοῦ πρωθυεράγου τῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιεπισκόπου τῆς Κύπρου, ἀποθανόντος τῇ 1933, τὰ σημαντικὰ δὲ ταῦτα μέλη τοῦ ἐκλογικοῦ δια τὸ ἀξιωμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου σώματος ἐκείως ἀπεμακρύνθησαν τῶν θέσεων των. Ἡ δ' ἄρνησις των νὰ ἐρίσωσιν ἀντιπροσώπους παρέκλύσε τὴν ἐκλογὴν νέου Ἀρχιεπισκόπου ἐπὶ τετραετίαν, ἀφ' ὅτου ἡ βρετανικὴ κυβερνήσις ἠρηγήθη νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰς τὴν Κύπρον ἐπάνοδον ἵνα ψηφίσωσι.

Ἡ κατάστασις αὕτη ὑπῆρξεν ἀρκούτως θλιβερά, χειροτέρα ὅμως κατέστη διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν βρετανικῶν ἀρχῶν περὶ τὸ τέλος τοῦ 1937, ὅτε, μετὰ μακρὰς προσπαθείας, οἱ ἀπειθεῖς μητροπολίται ἐπέστησαν νὰ ἐρίσωσιν ἀντιπροσώπους διὰ τὴν ἐκλογὴν. Ἀκριβῶς δὲ καθ' ἡν στιγμὴν ἐφάνη ἐπιτευχθεῖσα μία λύσις, ὁ Ἀρμοστὴς ἐδημοσίευσεν τὰς ὑπ' ἀριθ. 33 καὶ 34 διατάξεις.

Τούτων ἡ μὲν πρώτη, περιορίζουσα τοὺς ὑποψηφίους εἰς μόνους τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ κλίμα τῆς Κύπρου, ὑπῆρξε μυωπικὴ καὶ ἀτυχῆς. Διότι ἐκπαλαί ἀποτελεῖ κοινὴν συνείδησιν, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ὅπουδήποτε καὶ ὑφίσταται, ἀποτελεῖ μίαν ἐνότητα, καὶ ὅτι τὰ ἐν οἰαδήποτε χωρᾷ μέλη τῆς Ἐκκλησίας εἶνε ἐκλέξιμα ὁ οἰανδήποτε ὅπουδήποτε Ἐκκλησίαν. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 33 διάταξις ἐμετρίαξέ πως τὴν αὐστηρότητα τῆς προτέρας, ἀλλὰ καὶ πάλιν περιόριζε τοὺς ἐκλογίμους εἰς μόνους τοὺς κυπρίους, τοῦτο δὲ ἐθέσειζε σφαλερὰν διάκρισιν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπαράδεκτον ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς, εἰτιδὲ μᾶλλον μαρτυροῦσαν ἀμφίβολον πολιτικὴν σύνοιαν. Εἶνε πρὸς τὸ συμφέρον πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων ὅπως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἦνε ἀνὴρ ἐξόχων δεξιότητων καὶ χαρακτήρος. Αἱ ἰσχύουσαι ὅμως σήμερον διατάξεις περιορίζουν ἀπολύτως τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑποψηφίων, ἐφ' ὅσον ἀπολείονται πάντα τὰ μέλη τῆς ἐν Ἑλλάδι ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐνῆ τὸ καλὸν τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας ἀπαιτεῖ κύκλον ἐδρύτερον μόνου τοῦ κυπριωτικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ Διοίκησις θὰ ἀπεδεικνύετο ὠφελιμώτερα, διορίζουσα ἀνδρα ὠμολογημένης συνέσεως καὶ πείρας, ἀνεξαρτήτως καταγωγῆς.

Ἄν ὅμως ἡ διάταξις 33 ὑπῆρξε σφαλερὰ, ἡ ἑτέρα ὑπ' ἀριθ. 34 ἀπετέλεσε σκάνδαλον, διότι ἐγένετο τὸ κύριον αἷτιον τοῦ ἀδιεξόδου ἀφ' ἧς πρὸ ἐπταετίας ἐδημοσιεύθη. Κατ' αὐτὴν ὁ Ἀρμοστὴς ἐπιφυλάσσει ἑαυτῇ τὴν ἀρνησικυρίαν ἐπὶ τοῦ ὑποψηφίου μετὰ τὴν ἐκλογὴν. Τοῦτο ὅμως εἶνε ἀπολύτως ἀπαράδεκτον διὰ τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐφ' ὅσον εἶνε ἄρνησις ἀρχῆς παμπαράδεκτον ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις, ἀποτελούσης θεμελιώδες στοιχεῖον τῆς τε ἐκπαλαί ἰσχυρούσης ἐν αὐταῖς παραδόσεως καὶ τοῦ Κανονικοῦ δικαίου.

Εἶνε ἀκατανόητον διατί εἰς ἐπίσημος διοικητικὸς λειτουργός, ἔχων γνώσιν τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἔδωκε προέχουσαν θέσιν εἰς τὴν διάταξιν ταύτην, ἣ

ήρνηθη νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα μόλις ὡς τὸ ἀνεκάλυψεν. Ἐν τούτοις, καίτοι τὸ ζήτημα ἀνηνέχθη εἰς τὸ Ἔκτακτον τῶν Ἀποικιῶν τῷ 1938, ἡ διάταξις ἐτηρήθη ἀμετάδλητος.

Τὸ ὅλον ζήτημα γενεᾶ μεγάλην δυσπιστίαν πρὸς τὴν διοίκησιν τοῦ Ἐκτακτοῦ τῶν Ἀποικιῶν, ἀντιφάσκει δὲ δυστυχῶς πρὸς τὰς πυκνὰς κυβερνητικὰς δηλώσεις περὶ τῶν ὑψηλῶν ἀποικιακῶν ἰδεῶν, διατυπωμένας εἰς ἄψυχον ὕφος. Ἐν νήσῳ κατεχοῦσα θέσιν περίοπτον ἐν Εὐρώπῃ καὶ διὰ συγγενείας συνδεδεμένη μεθ' ἑνὸς τῶν πιστῶν τῆς Βρετανίας συμμάχων, ὡς εἶνε ἡ Ἑλλάς, ἡ Μεγάλη Βρετανία ὑποστηρίζει μίαν κατάστασιν, καθ' ἣν, διὰ λόγους πολιτικούς, εἰς τὴν χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ἀπαγορεύεται νὰ διεξάγῃ τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐν ἐσωτερικῇ ἐλευθερίᾳ κατὰ τὰ αἰωνόδια αὐτῆς ἔθνη, — δίκαιον, ἔπερ τῇ ἦτο ἀνεγνωρισμένον καὶ ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀπίστων ἐτέλει.

Ἡ ἐκ τοῦ σημερινοῦ ἀδιεξόδου λύσις θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτευχθῇ ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα, ταύτην δὲ θὰ ἐπέφερον ἢ εἰς τὸν Ἀρμοστὴν ὑποβολὴ τοῦ καταλόγου τῶν ὑποψηφίων πρὸ τῆς ἐκλογῆς, ὅποτε αὐτὸς θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποκλείσῃ οἰαδήποτε ἄνοματα, δι' αὐτὰ θὰ εἶχεν ἀντίρροπον. Τοῦτο ἔχει πολλὰ προηγουμένα ἐν τῇ πράξει τῆς ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Μία τοιαύτη λύσις θὰ συνεπῆγε κατ' ἀνάγκην τὴν ἀκύρωσιν τῶν διατάξεων 33 καὶ 34, πρὸ τῆς κοινῆ συναινέσεως δὲ ἀποδοχῆς νέου διακανονισμοῦ ἕως νὰ ἐκλεγῇ νέος Ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τοὺς ἡδη καιμένους νόμους, ὅτε ὁ τελευταῖος Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέθανε τῷ 1933, εἶνε δ' αὐτονόητον ὅτι ὁ μέλλον Ἀρχιεπίσκοπος θὰ ἦνε τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Διοικητοῦ, ἄρκει ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν νὰ πρυτανεύσῃ ὁ κοινὸς νόμος καὶ ἡ ἐντιμότης.

Ἡ παροῦσα στιγμή θὰ ἦτο ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκὴ πρὸς μίαν λύσιν τοῦ προβλήματος ἐκ πρωτοβουλίας τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος σήμερον, ἴσως εἴπερ ποτ' ἄλλοτε, δικάζεται φιλικῶς πρὸς τὴν Βρετανίαν. Ἀλλὰ καὶ ἡ Βρετανία, ἐξ ἄλλου, ἔχει εἰδικὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὑποχρεώσεις διὰ τὴν πίστιν τῆς κατὰ τὴν περίσθιν τῶν ἄς ὑπέστησαν οἱ Ἕλληνας δοκιμασιῶν, αἵτινες ἦσαν πολὺ σκληρότεροι τῶν ἐν Βρετανίᾳ. Μία γενναία προσπάθεια πρὸς θεραπεία τῆς πυορροῦσης ταύτης πληγῆς τῆς ἀποικιακῆς διακυβερνήσεως θὰ ἀπετέλει πραγματικῶς ἀξιόλογον συμβολὴν πρὸς ἴασιν τοῦ τραυματισμένου σώματος τῆς Εὐρώπης.

ΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΠΤΑΙΕΙ;

Ἐπιπρὸς ἡδὴ ἐτονίσθη ὅτι κτείνε ἀναγκαῖον, ἔστω καὶ ἀργά, νὰ συναισθανθῶμεν ὅλοι τὴν εὐθύνην μας. Καὶ εἴμεθα πράγματι ὅλοι ὑπεύθυνοι, διότι οἱ οὐδαίς ἐξ ἡμῶν ἐπετέλεσε πλὴρως τὸ καθήκον του.

Καὶ διὰ νὰ ἄρχισω ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον. Κατεβάλλομεν εἰς τὸ παρελθὸν προσπάθειαν νὰ φορτωσῶμεν εἰς τὰς διανοίας τῶν φοιτητῶν μας. ἔφηρος

γνώσεις, χωρὶς νὰ θεωρήσωμεν, ὅτι κύριον καὶ αὐσιῶδες καθήκον μας ἦτο καὶ νὰ διαμορφώσωμεν τὸ ἦθος αὐτῶν καὶ νὰ σφυρηλατήσωμεν πρωτίστως ἠθικούς καὶ ἀνωτέρους χαρακτήρας. Τινὲς ἐξ ἡμῶν μάλιστα δὲν ἐδυσκολεύθησαν ν' ἀποδειχθῶσι καὶ σηματοφόροι ὑλιστικῆς κοσμοθεωρίας, τὴν ὁποίαν ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης προέβαλλον εἰς τοὺς φοιτητὰς τῶν, μὴ ἀντιλαμβανόμενοι ὅτι ἐκ τῆς σποράς αὐτῶν ταύτης θὰ προήρχετο ἀργὰ ἢ γρήγορα ὁ θρησμοδὸς αὐτὸς τοῦ ὀλέθρου, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐθρηνήσαμεν. Αἱ θρησκείαι, εἶπαν, παρέρχονται καὶ μόνον τὸ πείραμα μένει. Καὶ δὲν εἶδαν, ὅτι τὸ πείραμα εἰς μίαν ἀνθρωπότητα ἐστειρημένην ἐπαρκοῦς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἐξουσίας ἐχρησίμευσε διὰ τὰς ἐξοντωτικώτερας καταστροφὰς καὶ διὰ τὴν ἐν μιᾷ στιγμῇ κατερείπωσιν μνημείων πολιτισμοῦ διὰ μακρῶν αἰώνων ἀνεγεροθέντων. Ἐθεωρήσαμεν τὴν καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ παράγοντος ὡς διεκφεύγουσαν τῆς ἀποστολῆς μας, ἴσως, δὲ καὶ ὡς καταβιάζουσαν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ἐπιστημονικῆς περιωπῆς μας εἰς τὸ ταπεινὸν (!) ἐπίπεδον τῶν παπᾶδων! Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις περιῆλθε κατὰ μέγα μέρος εἰς τοὺς τροφίμους τοῦ ἱστορικοῦ ὕλισμοῦ, διαφόρων δὲ κλάδων ἐπιστημονισκοὶ ἀνὰ τὰ χωρία καὶ τὰς ἐπαρχίας συνηγωνίσθησαν νὰ ἐπιδείξωσι προοδευτικὸν (!!) πνεῦμα εἰρωνευόμενοι ὡς ὀλισθοδρομικὰς τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις τοῦ λαοῦ καὶ ἐπιζητοῦντες νὰ παραστήσωσι τὸν ἄνθρωπον ὡς ἐξειλιγμένον κτήνος καὶ θηρίον. Καὶ ἐκπλήττονται τώρα, διότι εὐρέθησαν Ἕλληνες, οἵτινες ὡς κτήνη καὶ ὡς θηρία, κατεσπάραξαν τοὺς ὁμοίους τῶν.

Ἄς ἐλθω καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Τί ἐγένετο ἀπὸ τὴν ἐν αὐτῇ ἡγέτιδα τάξιν διὰ νὰ ἐξυψωθῇ τὸ ἐπίπεδον τοῦ κλήρου; Αἱ εὐθύναι ἐρροφθησαν πάντοτε εἰς τὴν Πολιτείαν, χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει, ὅτι εἰς χρόνους, καθ' οὓς τὸ Κράτος κατεδίωκε τὴν Ἐκκλησίαν ὡμῶς, εἴχομεν πραγματικῶς χρυσοῦς καὶ ἀδαμαντίνους κληρικούς. Εἰς τοὺς κληρικούς δὲν μεταδίδει τὴν ἱερωσύνην ἡ Πολιτεία, ἀλλ' οἱ κατὰ τόκους ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι, ἐκτὸς ἐντίμων τινῶν ἐξαιρέσεων, ἠδιαφόρησαν ἐντελῶς περὶ τοῦ ποιοῦ ἐκείνων, ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὁποίων μετ' ἐλαφρῶς συνειδήσεως ἐξέτειναν τὰς χεῖρας πρὸς μετάδοσιν οὐχὶ πάντοτε ἀπράκτου τῆς χάριτος. Ἀλλὰ γίνεται καὶ λόγος περὶ ἐλλείψεως πόρων καὶ μὴ ἐπαρκοῦς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου, χωρὶς νὰ ἐνθυμούμεθα, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐξώδευσε καὶ ἐξοδεύει πάντοτε γενναίως διὰ τὴν Ἐκκλησίαν του. Τὸ ὅτι ἔχει ἀνεγείρει

τόσους και τοσοῦτον μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς δι' ἰδιωτικῆς πάντοτε πρωτοβουλίας, ἀποδεικνύει περιτράνωσ τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Εἶνε δὲ κοινὸν μυστικόν, ὅτι εἰς ἐφημέριος τῆς πρωτευούσης ἢ τοῦ Πειραιῶς ἔχει εἰσοδήματα πολὺ περισσότερα παρ' ὅ,τι και αὐτὸς ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου. Δὲν στερεῖται δὲ και θερμῆς θρησκευτικότητος ὁ λαὸς αὐτός. Καὶ τὸ ἀπέδειξεν εἰς τὰς τελευταίας λιτανείας. Ἀλλ' ἡ θρησκευτικότης αὐτὴ εἶνε ἀφώτιστος, συναίσθημα μᾶλλον ἀσαφές, χωρὶς βαθυτέραν ἐπίγνωσιν, χωρὶς ὑψηλότερας ἀνατάσεις. Τί ἔκαμαν οἱ ποιμένες μας διὰ νὰ καταστήσουν τὴν θρησκευτικότητα αὐτὴν πεφωτισμένην και πλουτοῦσάν εἰς ἔργα ἀρετῆς και ἀγάπης;

Ἄς ἔλθω τώρα και εἰς τοὺς πολιτικούς μας. Δὲν θὰ ἐξετάσω, διατι κατὰ τὸ διάστημα τῆς δουλείας ἀφῆκαν τὸν λαὸν ἀκέφαλον και δὲν ἀνέλαβον αὐτοὶ τὴν ὑπεύθυνον ἡγεσίαν εἰς τὸν κατὰ τῶν κατακτητῶν ἀγῶνα. Περὶ αὐτοῦ ἄς ζητηθῇ λόγος ἀλλαχόθεν. Ἴσως ἀπὸ τὸν λαόν, ὅταν θὰ προσέλθῃ εἰς τὰς κάλπας. Ἴσως και ἀπὸ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βήματος. Θὰ τονίσω ὅμως και ὡς πρὸς αὐτούς, ὅτι δὲν ἀντελήφθησαν τὴν βαθυτέραν σημασίαν τοῦ θρησκευτικοῦ παράγοντος. Ὁ λαός, τὸν ὅποιον φιλοδοξοῦν νὰ κυβερνοῦν, δὲν ἤκούσεν ἀπὸ τὸ στόμα των οὐδὲ ἓνα λόγον, πὸν νὰ προδίδῃ, ὅτι πιστεύουν εἰς Θεόν, ὅτι ἐπικαλοῦνται και αὐτοὶ τὴν βοήθειαν τῆς Προνοίας Του, ὅτι εἶνε και αὐτοὶ θρησκευούσαι προσωπικότητες. Καὶ ὅταν ἀνέρχονται εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας ταύτης, διακηρύττουν ὅτι μᾶλλον ἀπὸ τὴν ἀνυπαρκτον τύχην περιμένουν βοήθειαν, καθ' ὃν χρόνον εἰς τὰ διαγγέλματα κυβερνητῶν μεγάλων χωρῶν διαλάμπει ἡ πίστις αὐτῶν, ἡ ὁποία ἐπιδρᾷ και ἐπὶ τοῦ λαοῦ των.

Νὰ εἴπω και διὰ τὴν λεγομένην ἀστικὴν τάξιν: Ὅτι αἱ πολλαὶ τῆς ἀμαρτίας, ἡ ὑπ' αὐτῆς ἰδιοτελής κατοχὴ τοῦ πλούτου, ἡ ἀνεπαρκῆς ἐκδήλωσις κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, ἡ μὴ ἀθρότης τῆς ἐναντι τῶν ποικίλων μορφῶν τοῦ ὁρθῶς χαρακτηρισθέντος εἰς τὰς ἡμέρας μας ὡς μαυραγοριτισμοῦ κ.τ.λ. κ.τ.λ. πύρῳ εἶνε τὴν πάλιν τῶν τάξεων, τίς θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ;

Ὅμιλοῦμεν περὶ δοκιμασιῶν και σκληροτήτων τῶν κατακτητῶν. Δὲν λέγω. Ἦσαν πολλαὶ και μεγάλαι. Ἀλλ' αὐταὶ μὲ τὸ ἀδούλωτον φρόνημα, τὸ ὅποιον ἐπέδειξαν αἱ μεγάλαι μάται τοῦ λαοῦ μας, θὰ ἐπήρξαν τὴν αἴγλην μας και θὰ συνετέλουν εἰς τὸ νὰ στηθῇ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας μας ἓνα δεύτερον τρόποσιον ἐξ ἴσου λαμπρὸν πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐστήθη εἰς τὰ βορειοσηπειρωτικά και ἀλβανικά

βουνά. Ἐκεῖνο πὸν μᾶς κατέφρουσε και μᾶς ἐξέθεσεν εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον και ἔδιδεν ἀσκόπους ἀφορμὰς εἰς τὸν κατακτητὴν διὰ νὰ κατακαίῃ τὰ χωρία μας και τὰς πόλεις μας και διὰ νὰ υπερκίξῃ κατὰ ἑκατοντάδας τοὺς ὁμήρους μας, ἦτο ὁ ἐκ τῆς κάλης τῶν τάξεων διχασμός μας, ἡ ἐπιδειχθεῖσα ἔλλειψις ἀλληλεγγύης κατὰ τὰς σινορήσεις μας, ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς δυστυχίας μας ἀπὸ τῶν εἰς ἀσυνείδητον πλουτισμὸν ἐπιδοθέντων. Μὲ ἄλλας λέξεις: ἔδοκιμάσαμεν τόσα δεινὰ κατὰ τὴν δουλείαν μας και ἐπάθαμεν τόσα ἄλλα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν μας, κινδυνεύομεν δὲ νὰ πάθωμεν και ἀκόμη χειρότερα εἰς τὸ μέλλον, μόνον και μόνον διότι στεροῦμεθα ἐπαρκῶς και πεφωτισμένης θρησκευτικότητος και διότι τὰ ἠθικά μας αἰσθητήρια εἶνε εἰς θλιβερὸν βαθμὸν ἀπημβλυμένα.

Π. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
Κοσμητὸς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ

(1872--1943)

[B]

II

Λαμβανομένης ὑπ' ἄψιν τῆς μακρῆς ταύτης και πολυσχιδῆς δράσεως τοῦ Κωνσταντίνου Δυοβουνιώτου εἶναι εὐεξήγητον τὸ μέγα και εἰλικρινές πένθος πάντων τῶν γνωρισάντων αὐτὸν ἐπὶ τῇ θανάτῳ του, ὅστις εὐλόγως ἐχαρακτηρίσθη ὡς μεγάλη ἀπώλεια διὰ τε τὴν κοινωνίαν και τὴν ἐπιστήμην. Τῷ ὄντι ἐν τῇ προσωπῳ αὐτοῦ ἀπωλέσαμεν ἓνα ὑπέροχον ἀνθρώπον και συνάμα ἓνα ὑπέροχον ἐπιστήμονα, συνδυάσαντα ἀρμονικῶς ἐν ἑαυτῷ τὰ σπάνια ἐκεῖνα χαρίσματα και προσόντα τὰ περιεσπόμεντα τὰς προνομιάχους μόνον προσωπικότητος. Ἐπιτρέφατέ μοι νὰ σκιαγραφήσω πρὸ τοῦ ἐπιστήμονος τὸν ἀνθρώπον, ἵνα ἔστω και ἀμυδρῶς παρασταθῇ τὸ ψυχικὸν και πνευματικὸν τοῦ ἀνδρὸς μεγαλεῖον.

Ὁ Κωνσταντῖνος Δυοβουνιώτης ἦτο ἄνθρωπος ἐν τῇ ὑψηλοτέρῳ και εὐγενεστέρῳ σημασίᾳ τῆς λέξεως: ἐξαιρετικὴ προσωπικότης μὲ πνευματικὸν περιεχόμενον, χριστιανικὴν ἀρετὴν, ἀπειρον καλωσύνην, ἀνεπίληπτον ἠθος και ἀδαμάντινον χαρακτήρα. Φύσις θαύτατα θρησκευτικὴ μὲ πλουσίαν ψυχικὴν ζωὴν ἐαθλείας και πραγματικῆς εὐσεβείας, ἐπεδίωξε τὴν πραγματώσιν τοῦ χριστιανικοῦ ἠθικοῦ ἰδεώδους, ζήσας ζωὴν ἀληθῶς χριστιανικὴν, οὕτω δὲ παρέσχεν ἑαυτὸν ἀξιόμητον παράδειγμα χριστιανοῦ ἀνθρώπου και ἐπιστήμονος. Ὡς ἀληθῆς χριστιανὸς και ἀληθῆς σοφός ἦτο πάντοτε ματριοφρων, ἀπλοῦς και ἀπείριτος,

ἐργαζόμενος σιωπηρῶς πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης μεθ' ὑποδειγματικῆς πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως εἰς αὐτήν, ἔχων ὡς ἀρχὴν καὶ ἀξίωμα τοῦ βίου του τὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων «λάθε θιώσας». Διὰ τοῦτο ἦσαν ξένα εἰς αὐτὸν ὁ τύφος καὶ ἡ κενοδοξία, οἱ κομπασμοὶ καὶ αἱ ἐπιδειξεις καὶ ἐν γένει πᾶς θόρυθος περὶ τὸ ὄνομά του, ἀπεστρέφετο δὲ τὴν κολακειάν, τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὴν εὐτέλειαν. Καρδία χριστιανικὴ, ἔμπλεως τῶν ἱερωτέρων καὶ εὐγενεστέρων συναισθημάτων, εἰργάζετο ἀδιαλείπτως τὸ ἀγαθόν, ἦσκει ἀθορόβως καὶ ἀφανῶς τὴν φιλανθρωπίαν καὶ ἦτο εὐγενῆς καὶ γλυκὺς καὶ προσηγῆς καὶ συγκαταθετικὸς πρὸς πάντας, πιρῆχων ἑαυτὸν ὑπόδειγμα συνέσεως, σωφροσύνης, ἐντιμότητος, εὐθύτητος, εὐλικριθείας, εὐγενείας καὶ ἀξιοπρεπείας. Πρὸς καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, ἀνεκτικὸς καὶ ἀνεξίκακος, ἐκέκτητο ψυχικὴν ἰσορροπίαν καὶ ἀταραξίαν καὶ ἀγαθότητα, ἦν οὐδέποτε ἴσχυσε νὰ διαταράξῃ ἡ κακία, τὸ μῖσος, ἡ ὀργὴ ἢ ἄλλο τι πάθος· διὸ ἀπέκτησεν ἐν τῇ ζωῇ του μόνον φίλους, ἀποφυγῶν ἐπιμελῶς τὰς δόξιας ἀντιθέσεις καὶ ἔχθρας καὶ τηρήσας ἑαυτὸν μακρὰν τῶν μικροτήτων τοῦ βίου. Ἐν μόνον εἶχε πάθος, τὸ ὁποῖον διακατεῖχεν αὐτὸν μέχρι τῆς παραμονῆς τοῦ θανάτου του· τὸ πάθος τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης. Εἰργάζετο δὲ πάντοτε μετ' εὐσεθείας καὶ ἐπιστημοσύνης, ἀφωσιωμένος εἰς τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ συνδυάζων ἐν πᾶσι τὴν ὑγιᾶ συντηρητικότητα πρὸς τὴν ὑγιᾶ προοδευτικότητα. Διδάσκων ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλος Δογματικὴν καὶ Ἠθικὴν Θεολογίαν, ἐσπούδαζε δι' ἔλου τοῦ βίου του νὰ συνδυάξῃ ἀρμονικῶς ἐν ἑαυτῷ θεωρίαν καὶ πράξιν, δογματικὴν πίστιν καὶ χριστιανικὸν ἦθος, θεολογικὴν γνῶσιν καὶ χριστιανικὴν ζωὴν, λόγον καὶ τρόπον, ἐπιδεικνύμενος «οἶον τὸν λόγον τοιόνδε τὸν τρόπον καὶ οἶον τὸν τρόπον τοιόνδε καὶ τὸν λόγον», ὡς ἐλέχθη περὶ τοῦ Ὁριγένους¹. Οὕτω δέ, ἐμφορούμενος ἀκραδάντου πίστεως πρὸς τὰς αἰωνίας ἀληθείας τῆς ἀνωμότητος ἡμῶν πίστεως καὶ αὐτὸς τὰ μάλιστα ἠθικὴ προσωπικότης ὢν, ὡς ἀρμόζει ἰδιαίτατα εἰς τὸν διδάσκοντα τὴν Δογματικὴν καὶ Ἠθικὴν Θεολογίαν, ἐπίστατος καὶ ἐδίδασκεν, ἔτι· ἐκεῖνος δύναται νὰ προσοικειωθῇ εὐχερέστερον καὶ διεισδύσῃ βαθύτερον εἰς τὰς δογματικὰς καὶ τὰς ἠθικὰς ἀληθείας, ὅστις διὰ βίου ἠθικοῦ καὶ εὐσεβοῦς τηρεῖ καθαρὸν τὸ ὄμμα τῆς διανοίας καὶ διαφυλάττει ἀκηλίωτον τὸ κέντρον τῆς ψυχῆς του. Τοιοῦτος ὢν ὡς ἄνθρωπος ὁ μεταστὰς

1. Εὐσεβίου, Ἐκκλ. ἱστορ. 6,3. Migne P. G. 20, 228.

θεολόγος εὐλόγως ἐτιμάτο καὶ ἠγαπάτο οὐ μόνον ὑπὸ τῶν συνεργατῶν καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πάντων ὅσοι ἠτύχησαν νὰ γνωρίσωσιν αὐτόν. Πάντες οὗτοι ἐξόμουν τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρός του, τὴν μετριοφροσύνην, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν σεμνότητα αὐτοῦ, τινὲς δὲ ἀπεκάλουν αὐτὸν προσωποποίησιν τῆς καλωσύνης καὶ τῆς ἀγαθότητος².

III

Ἄλλὰ πρὸς τοῦτοις ὁ Κωνσταντῖνος Δουβουνιώτης, πεποικισμένος δι' ἀξιοθαυμάστου ὀξυνοίας καὶ θαυνοίας καὶ ἀκαταπονήτου φιλεργίας, θαυρὸς δὲ γνώστης τῆς βιβλικῆς, τῆς πατερικῆς καὶ τῆς θύραθεν φιλολογίας, ἀνέπτυξε καὶ ἐξαιρετικῶς γόνιμον διδακτικὴν καὶ συγγραφικὴν δράσιν.

Καὶ ὡς διδάσκαλος μὲν, συνδυάζων ἐπιστημονικὴν ἐμβρίθειαν καὶ ὑγιᾶ κρίσιν μετὰ μνήμης, ἀφηγηματικότητος καὶ εὐφραδείας μεγάλης, ἀνέπτυξεν ἤδη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς διδακτικῆς δράσεώς του ἑκτακτὸν διδακτικὴν ἱκανότητα, τῆς ὁποίας τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα ἦσαν τὸ ἐπαγωγὸν καὶ γοητευτικόν, ἔτι δὲ ἡ ἀπλότης καὶ σαφήνεια ἐν τῇ διατυπώσει, ἡ παραστατικότης ἐν τῇ ἐκθέσει καὶ ἡ ἀπλοποίησις τῶν ἀφηρημένων ἰδεῶν, καὶ φιλοσοφικῶν ἐννοιῶν. Τοιοῦτοτρόπως διδάσκων ὁ ἀληθινοῦς καθηγητῆς ἦσκει ἀληθῆ γοητεῖαν ἐπὶ τοὺς ἀκούοντας καὶ διὰ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀρετῆς του, τῆς γλυκειας ἐκφράσεως καὶ τῆς καλωσύνης του κατέκτα ἀμέριστον τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν πολυπληθῶν μαθητῶν του. Ὁ ὁμιλῶν δὲν δύναται νὰ λησιμονήσῃ μετὰ πόσης εὐγενεοῦς προθυμίας καὶ ἀγαθότητος, ἅμα δὲ καὶ καταπλησοῦσης ἐτοιμότητος καὶ πολυμαθείας ἀπῆντα καὶ ἔλυε τὰς παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων φοιτητῶν προβαλλομένας εἰς τὸν διδάσκοντα καθηγητὴν ἐρωτήσεις καὶ ἀπορίας—ἐνίοτε καὶ ἐκτὸς τοῦ θέματος—καὶ δὴ οὐ μόνον ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ φροντιστηρίου, ἀλλὰ καὶ ἔξω αὐτῶν, μεθ' ἀπλότητος καὶ ἀγάπης καὶ εὐχαρίστου διαθέσεως πάντοτε ἀναστρεφόμενος καὶ ἐμπνέων καὶ χειραγωγῶν τοὺς μαθητὰς του εἰς τὴν μάθησιν καὶ τὴν ἀρετὴν³. Ἐντεῦθεν καὶ ὄλοι ἐθαυμάζο-

1. Ἰδιαίτατα τὸν ἄνθρωπον Δουβουνιώτην δύναται τις νὰ ἀνεύρῃ καὶ σπούδασῃ θαυρὸς ἐν τοῖς ἠθικοθηρηματικῶς ἀρετοῖς καὶ μάλιστα ταῖς περιφήμοις «Ζηήσοις» αὐτοῦ· ταῖς ἐγκαταπαρμέναις ἐν διαφόροις θρησκευτικῶς περιοδικαῖς καὶ ἐκδοθησομέναις ἐν καιρῷ ἐκ τῶν καταλείπων αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπίσης ἐκδοθησομένῃ χειρογράφῳ μελέτῃ αὐτοῦ «Ἡ ἀληθὴς ἐπίγειος εὐτυχία».

2. Καὶ ὁ καθηγητῆς κ. Κ. Μ. ἐν ἧς ἐκ τῶν φοιτητικῶν του ἀναμνήσεων ἐθιμοθεύσα τὴν ἀκόλουθον: «Ἐνθυμοῦμαι,

μεν καὶ ἐσεδέμεθα καὶ ἡγαπῶμεν ἔνθεν μὲν τὸν σοφὸν καὶ ἀληθῆ ἐπιστήμονα, τὸν ἐκ τοῦ ἀνεξαντλήτου θησαυροῦ τῶν δογματικῶν, ἠθικῶν καὶ ἱστορικῶν γνώσεών του ἔτοιμον καὶ πρόθυμον ἀνά πάσαν σιγμὴν εἰς παροχὴν πάσης αἰτουμένης πληροφορίας καὶ νοουθεσίας, ἔνθεν δὲ τὸν ἀδιάδελhton κατὰ τὴν πίστιν καὶ τὸ ἦθος, τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν ζωὴν ἀνθρώπου, τὸν καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος διδάσκοντα καὶ καθοδηγῶντα εἰς τὴν εὐσέδειαν καὶ τὴν ἀρετὴν τοὺς μαθητάς του. Τὴν συμφωνίαν δ' ἀκριδῶς ταύτην θεωρίας καὶ πράξεως, πίστεως καὶ ζωῆς, ἦν ὁ ἴδιος ἐπραγματοποίησεν ἑσαρκῶσας ἐν ἑαυτῷ, ἐδίδασκεν ἐν πεποιθήσει ἐξ ἀτομικῆς πείρας πρὸς τοὺς μαθητάς του ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ καὶ μάλιστα ὁμιλῶν περὶ τῆς σχέσεως τῆς πίστεως καὶ τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀναγωγῆς τῆς πίστεως εἰς γνώσιν, ἐπόμενος ἐν τούτῳ τοῖς μεγάλοις τῆς Ἐκκλησίας Πατέροι καὶ θεολόγοι, καὶ ἰδίως ἐκ μὲν τῶν ἀρχαιοτέρων τῷ Θεοφίλῳ Ἀντιοχείας¹ καὶ Γρηγορίῳ Ναζιανζηνῷ², ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων τῷ διδασκάλῳ του Ζήκῳ Ῥώσῃ³. Διότι ἐπίστευεν, ὅτι ὁσπ ἠθικώτερος ἀποβαίνει ὁ ἀνθρώπος, τόσο βαρύτερον νοεῖ τὰς θρησκευτικὰς ἀληθείας καὶ εὐκολώτερον εὐρίσκει τὰς λογικὰς αὐτῶν σχέσεις καὶ αἰτίας, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐτόνιζεν, ὅτι «διεφθαρμένος ἀνθρώπος δύναται νὰ ἀποβῆ καλὸς ἐπιστήμων, οὐδέποτε ὁμως καλὸς θεολόγος»⁴. Οὕτω λοιπὸν διδάσκων καὶ γράφων ἐπέτυχε διὰ τὸ τοῦ λόγου καὶ τῆς γραφίδος νὰ σοφίσῃ γενεὰς ὅλας κληρικῶν καὶ λαϊκῶν θεολόγων καὶ ἄλλων λογίων καὶ ἄμα νὰ φρονηματίσῃ αὐτοὺς διὰ τοῦ ἠθικοῦ παραδείγματος.

IV

Ἐπειτα δὲ ὡς συγγραφεὺς ὁ Κωνσταντῖνος Δουβουνιώτης, ἐπὶ μίαν τεσσαρακονταετίαν ἀδιαλείπτως καὶ ἀκαταπονήτως ἐργασθεὶς, ἔγραψεν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν ἐπιστημονικὰς συγγραφάς, ὡς καὶ πολυάριθμα ἄλλα δημοσιεύματα, ἅτινα πάντα ἀποτελοῦσιν ἀναμ-

φοιτητῆς ὢν τῷ 1926, μὲ πόσῃ γοητείᾳ ἀνέπτυξε τὸ περὶ «προσευχῆς» κεφάλαιον τῆς ἠθικῆς. Πάντες οἱ φοιτηταὶ ἐβήλομεν τῆς αἰδοῦσης μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὄντως τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος τοῦ Δουβουνιώτου προσηγομένα. Διότι τὸ μάθημά του περὶ «προσευχῆς» ἀπέθῃ αὐτὸ τοῦτο «προσευχῆ...» (Ἐνθ' ἄν. σ. 25).

1. Πρὸς Ἀδελφικὸν I, 2. Migne P. G. 6, 1026. 1026.

2. Ἀδγ. 20, 12. 27, 3. Migne P. G. 35, 1080. 36, 13.

3. Παναπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἑορτασμὸς τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ζήκου Ῥώση καὶ Ἐμάννου Μεσσωρᾶ, Ἀθήναι 1933, σ. 12.

4. Ἀδελφ. Πρβλ. καὶ Κ. Δουβουνιώτου, Ὁφειλόμενη ἀπάντησις, Ἀθήναι 1908, σ. 4.

φιδῶτως πολυτιμοτάτην συμβολὴν εἰς τὴν παρ' ἡμῶν καὶ τὴν καθόλου θεολογικὴν ἐπιστήμην. Αἱ συγγραφαὶ αὗται φέρουσι τὴν σφραγίδα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐμβριθείας καὶ ἀκριθείας, υἱοτυροῦσιν ἐξοχὸν καὶ ἀκρίματον ἐρευνητικὴν ἱκανότητα, λεπτότητα καὶ εὐστροφίαν σκέψεως καὶ εὐρύτητα καὶ πολυμέρειαν γνώσεων, καὶ ἀντικατοπτρίζουσι πνεῦμα κριτικόν, θετικόν καὶ δημιουργικόν. συνάρμα δὲ καὶ ἀκραιφνῶς ὀρθόδοξον.

Ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασίῶν αὐτοῦ αἱ μὲν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς συγγραφικῆς του δράσεως γραφεῖσαι εἶναι δογματικῶν μάλλον περιεχομένου, αἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἱστορικῶν περιεχομένου. Ἐν πάσαις δὲ, καὶ ἐν αὐταῖς ἔτι ταῖς δογματικαῖς συγγραφαῖς, ποιεῖται χρῆσιν τῆς ἱστορικῆς μεθόδου, ἐπιμένων ἰδίως εἰς τὴν ἀγιογραφικὴν καὶ τὴν ἱστορικοδογματικὴν κατοχύρωσιν καὶ δικαίωσιν τῶν δογμάτων, καὶ ἀποφυγῶν οὐ μόνον τὴν σχολαστικὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν φιλοσοφικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν, ἣν ἐπιχειροῦσιν ἑτεροδοξοὶ τινες θεολόγοι καὶ ἐκ τῶν ὀρθόδοξων Ῥώσοι τινες μετὰ τοῦ ἡμετέρου Ζήκου Ῥώση. Διὰ τοῦτο συνίστα εἰς τοὺς μαθητάς του «τὴν ἱστορικὴν ὁδόν, τὴν μόνην ὀρθὴν προκειμένου περὶ τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας, τῆς τονιζούσης βιαζόμενως ἐνεκα τῶν θεμελιωδῶν αὐτῆς ἀρχῶν τὴν παράδοσιν»¹. Τοῦτο δὲ διότι ἐπίστευεν, ὅτι ἡ σύγχρονος Ὀρθόδοξος θεολογία ὀφείλει νὰ εἶναι πρὸ πάντων θεολογία τῆς ἱεράς Παραδόσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας, θεολογία διδασκική καὶ πατερική, συνδυάζουσα αὐθεντίαν καὶ ἐλευθερίαν, συντηρητικότητα καὶ προοδευτικότητα, καὶ διαπνευμένη διὰ τῶν αἰῶνων ἀπὸ τὸ αὐτὸ ὡς καὶ οἱ ἀρχατοὶ ἐκκλησιαστικοὶ Πατέρες ἑλληνικῶν πνεῦμα, τὸ ἐρευνητικὸν καὶ φιλελεύθερον, καὶ ἀπὸ τὸ αὐτὸ ὡς καὶ ἐκεῖνοι ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα, τὸ συντηρητικὸν καὶ ὀρθόδοξον, ἅτινα ἐπιτυχῶς καὶ ἀρμονικῶς συναδέσασεν ἐπὶ δύο ἡδὴ χιλιετηρίδας ἡ ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ θεολογικὴ σκέψις. Ἐπὶ πλέον δὲ ὁ Κωνσταντῖνος Δουβουνιώτης, ἔχων ἰδιαιτέραν κλίσιν καὶ ἀγάπην εἰς τὰς ἱστορικὰς ἐρεῖνας καὶ φρονῶν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐρευνα καὶ ἐνασχόλησις καὶ «περὶ ἔργα ἱστορικῶν ἰδίων περιεχομένου, ὧν τινων ἰδιάζουσαν ἔχει ἀνάγκην ἡ παρ' ἡμῶν θεολογικὴ ἐπιστήμη», ἐκαλλιεργεῖ καὶ τὸν ἱστορικὸν κλάδον τῆς θεολογίας, ἀφιερῶσας μάλιστα

1. Κ. Δουβουνιώτου, Βιβλιοκρισία τοῦ ἡμετέρου ἔργου «Ὀρθόδοξια καὶ Προσευχτικισμός», Ἐκκλησία 16 (1939) 313.

2. Κ. Δουβουνιώτου, Βιβλιοκρισία τοῦ ἡμετέρου ἔργου «Ὁ Παχώμιος Ῥουσῶνος καὶ τὰ ἀνέκδοτα δογματικὰ καὶ ἄλλα ἔργα αὐτοῦ», Ἀνάπτυξις 16 (1935) 191.

λιστα εἰς αὐτὸν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς συγγραφικῆς του δραστηριότητος¹.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

1. Ἡ ἐκτός τῶν δογματικῶν ἐνασχόλησις αὐτοῦ καὶ περὶ ἱστορικῶς ἀρεῦνας, ἐξηγουμένη ἐκ τῶν ὡς ἄνω λόγων καὶ μνημονεύουσα τὴν εὐρυμάθειαν καὶ πολυμέρειαν τοῦ ἀνδρός, ἔχει πολλὰ ἀνάλογα καὶ ὁμοια παραδείγματα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, τῇ τε ἑλληνικῇ καὶ τῇ ξένη.

Ο ΙΕΡΟΣ ΚΛΗΡΟΣ

Πολλὰ καὶ διάφορα ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν μέχρι τοῦδε περὶ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τῆς καλῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως. Παρακαλῶ νὰ ἐπιτραπῇ καὶ εἰς ἐμέ, τὸν ἐκ παιδῶν δηηροῦντα τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ πολὺν ἤδη Πρεσβύτερον, νὰ προσθέσω ὀλίγα τιμὰ ἐκ τῆς πολυχρονίου πείρας μου εἰς ὅσα μέχρι τοῦδε περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου θέματος ἐλέχθησαν ἢ ἐγράφησαν.

Διὰ νὰ γίνῃ τις Ἱατρός πρέπει νὰ σπουδάσῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὴν Ἱατρικὴν ἐπιστήμην, νὰ λάβῃ τὸ δίπλωμά του καὶ τὴν ἀδειαν ἐξασκήσεως τοῦ κοσμητοῦ τούτου ἐπαγγέλματός του, ἢ δὲ ἐν τῇ κοινῇ ἱατρικῇ θράσῃ του πρέπει ἀπὸ πάσης πλευρᾶς νὰ στέφεται ὑπὸ ἐπιτυχίας· τὸ αὐτὸ ὀφείλει νὰ πράξῃ καὶ ὁ δικηγόρος καὶ ὁ φιλόλογος καὶ ὁ μαθηματικὸς καὶ ὁ μηχανικὸς καὶ ὁ ἀξιωματικὸς καὶ ἐν γένει πᾶς ὅστις ἐπιδιώκει νὰ καταλάβῃ μίαν ἀνωτέραν θέσιν ἐν τῇ κοινῇ.

Καὶ ὁ Ἱερέυς; ὁ Ἱερέυς, ὁ ὁποῖος κατέχει τὸ ἀνώτερον τῶν ὑπουργημάτων, ὁ ὁποῖος προορισμὸν ἔχει νὰ ἴσταται μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ τοῦ ὁποῖου τὸ ἔργον οὐδὲ αὐτοὶ οἱ Ἁγιοὶ καὶ Ἀσώματοι Ἄγγελοι δὲν δύνανται νὰ ἐπιτελῶσιν; ὁ Ἱερέυς, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Σωτήρα εἶναι τὸ ἄλας τῆς γῆς, τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ἢ πόλις ἢ ἐπάνω ὄρους κειμένη, τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ καθαρτισθῇ διὰ τὸ πανίερρον ὑπουργημά του; μήπως ἢ οἰκονομικῆ του ἀνεξαρτησία, ὁ πλοῦσιος καὶ ὀγκώδης μισθὸς του, ἢ ἀξιοπρεπῆς του παράστασις, ἢ θεολογικὴ του μόρφωσις, μήπως μόνον αὐτὰ τὰ προσόντα καὶ τὰ ἐφόδια θὰ τὸν καταστήσουσι ἄξιον τοῦ μεγάλου καὶ θείου ὑπουργήματός του; μόνον αὐτὰ τὰ προσόντα θὰ τὸν βοηθήσουσι εἰς τὸ νὰ τὸν σέβωνται καὶ νὰ τὸν ἀγαποῦν καὶ νὰ τὸν ἐκτιμῶν τὰ πνευματικὰ του τέκνα; μόνον ἢ καθαρὰ ἐξωτερικὴ του περιβολή, ἢ ἀμεμπτος καθαρὸς τῶν ῥάσων του, τὸ καινουργῆς καλυμαύχι του θὰ συντελοῦν εἰς τὸ νὰ εὐωδιάξῃ τὸ ἔλρον περιβάλλον του καὶ νὰ σπεύδουσι εἰς τὸ νὰ ἀσπάζωνται εὐλαβῶς τὴν δεξιάν;

Ὡ! ἀγαπητοὶ μου ἀναγνώσταί καὶ συμπρεσβύτεροι· ἄς μὴ αὐταπατώμεθα. Τίποτε ἀπὸ αὐτὰ δὲν συντελοῦν εἰς τὸ νὰ καταστήσωμεν τὸν Ἱερέα ἄξιον τῆς θέσεως καὶ ὑψηλῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς, ὅταν εἶναι μόνον αὐτὰ· ἄς μὴ περιορίζεται τὸ ἅπαν τῆς ἐξυψώσεως τοῦ Κλήρου εἰς τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ εὐεστώ καὶ ὕλικήν ἀνεξαρτησίαν· οὐτε κύριον αὐτοῦ προσὸν διὰ νὰ ἀνέλθῃ τις εἰς τὸν θεῖον βαθμὸν τῆς Ἱερωσύνης πρέπει νὰ εἶναι· μόνον ἢ ἐπιστημονικὴ μόρφωσις του, διότι μόνον

τὸ προσὸν τοῦτο δὲν ἐπαρκεῖ διὰ νὰ καταστήσῃ τὸν Κληρικὸν καλὸν ποιμένα, ὡς τὸν θέλει τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον.

Καὶ ἐξηγοῦμαι σαφέστερον· ὅταν λ.χ. ὁ Ἱερέυς διὰ νὰ τελέσῃ μίαν ἱεροπραξίαν παζαριάξῃ (διὰ νὰ ὁμιλήσῃ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ) μὲ τὸν ἐνορίτην του καὶ ἀρχίξῃ ἀπὸ τοῦ «τόσο θὰ μοῦ δώσῃς» διὰ τὴν Λειτουργίαν, διὰ τὸ Βάπτισμα, εἰς τὸν Γάμον, διὰ τὴν Κηδεῖαν, αὐτὸς παύει πλέον νὰ εἶναι Ἱερέυς, παύει νὰ εἶναι ὑπηρέτης τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἔμπορος, εἶναι θεομπαίκτης· ἐνθὺ, τοῦναντίον, ὅταν ὁ μέλλων νὰ τελέσῃ ἱεροπραξίαν τιμὰ Ἱερέυς, ἐρωτώμενος ἀπὸ τὸν χριστιανὸν τοῦ «πόσα εἶναι τὰ ἔξοδα» ἀπαντήσῃ καταλλήλως καὶ διδακτικῶς ὅτι «ἢ θεῖα χάρις δὲν πωλεῖται καὶ ὅτι ὅλαι αἱ ἱεροπραξίαι τελοῦνται δωρεάν, παρέχεται δὲ μόνον ἢ ἀφορμὴ καὶ ἢ εὐκαιρία νὰ φροντίσῃ ὁ χριστιανὸς διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Ἱερέως του, εἰς τὸν ὅποιον δύναται νὰ προσφέρῃ, ὅτι προαιρεῖται», νὰ εἶσαι βέβαιος, ἀγαπητέ μου συμπρεσβύτερε, ὅτι, ἂν οὕτω πράττης κατὰ τὴν τέλει τῶν ἱεροπραξιῶν σου, καὶ τὴν ἱερότητα τῶν μυστηρίων διαφυλάττεις, καὶ τὴν ἀξιοπρέπειάν σου περιφρουρεῖς, καὶ τὸν πρὸς τὸ πρόσωπόν σου σεβασμὸν τοῦ ποιμνίου σου πολλαπλασιάζεις, καὶ τὴν ὕλικήν συνδρομὴν τῶν χριστιανῶν σου μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν καὶ ἀγογγύστως τὴν ἐξασφαλίζεις.

Ἀπαιτεῖται ἀναμφιδόλως καὶ ἡ θεολογικὴ μόρφωσις διὰ τὸν καλὸν Ἱερέα· ἀλλ' ὅταν ἀπὸ τὴν καρδίαν του λείπῃ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴν του ἀπουσιάξῃ ἡ ἀρετὴ, ἡ ἀγάπη, ἡ ταπεινότης, καὶ ἀπὸ τὰς χειρὰς του ἔχῃ φυγαδευθῇ ἡ ἐλεημοσύνη, τότε ἡ θεολογικὴ μόρφωσις εἶναι ἀπλῶς μηχανικὴ· εἶναι ἀχρηστος καὶ μᾶλλον ἐπιζήμιος διὰ τὸν λειτουργὸν τοῦ Ὑψίστου. Εὐαγγελικὸς λοιπὸν ὁῖος, ἔργα ἀρετῆς καὶ ἀγάπης, πολιτεία ἐνάρετος, αὐτὰ δύνανται ν' ἀνυψώσουσι τὸν Ἱερέα καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων· ἄλλως εἶναι ματαιοπονία πᾶσα κοσμικὴ σκέψις περὶ τῆς ἀληθοῦς ἀποκαταστάσεως τοῦ Κλήρου, ὅταν αὕτη θὰ στηρίζηται καὶ θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὕλικῆς μόνον πλεονῆς.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ

Οἰκονόμος

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠ. ΚΑΝΤΟΥΑΡΙΑΣ Δεος ΦΙΣΙΕΡ [Ἀνταπόκρισις καθυσπερήσασα]

Ἐν Λονδίνῳ τῇ 24)4)1944.

Εἰς τὸν ἱστορικὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς μικρᾶς ἀλλὰ ὀρειοτάτης πόλεως τῆς Καντουαρίας ἐγένετο τὴν 19ην Ἀπριλίου εἰς τὰς 2 τὸ ἀπόγευμα ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Ἀρχιεπ. Καντουαρίας καὶ Πριμᾶτου πάσης Ἀγγλίας Δεος Γαδῆφρου Φίσιερ.

Ἀντιπρόσωποι τῆς Βασιλικῆς Αὐλῆς, μέλη τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως, ἀντιπρόσωποι τῶν Ἀμερικανικῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ τῶν διαφόρων Πανεπιστημίων Βρετανικῶν καὶ ἄλλων, ὅπως καὶ ὁ Λόρδος Δήμαρχος τοῦ Λονδίνου ἐν στολή μετὰ τῆς

ἀκολουθίας του, εἶχον καταλάβει τὰς θέσεις των πολὺ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς τελετῆς.

Κατὰ τὴν 1, 30 μ. μ. διὰ τῆς νοτίου μεγάλης θύρας τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ εἰσῆλθον εἰς δύο μακροὺς στίχους οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων ἐκκλησιῶν με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Θυατείρων Γερμανὸν ἀντιπροσωπεύοντα τὰ τρία Ἑλληνικὰ Πατριαρχεῖα, δύο Πολωνοὺς Ἐπισκόπους, τὸν καθηγητὴν κ. Α. Ἀλιβιζάτον, ἀντιπροσωπεύοντα τὴν Ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν, τὸν κλῆρον τοῦ ἑλληνικοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ, τοὺς Σέρβους, Ρώσους, Ρουμάνους, Σκανδιναυοὺς, Γάλλους, Τσέχους, Νορβηγοὺς καὶ Λουθηρανοὺς κληρικοὺς, οἱ ὅποιοι κατέλαβον θέσεις εἰς περίοπτον τμήμα τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ, πρὸ τοῦ ἱεροῦ βήματος. Μετ' αὐτοὺς δὲ οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀμερικῆς κατέλαβον θέσεις ὀλίγον κατωτέρω τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων ἐκκλησιῶν.

Εἰς τὰς δύο ἀκριβῶς ἡ μεγάλη πομπή, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας εὐρίσκετο ὁ μέλλων νὰ ἐνθρονισθῇ Ἀρχιεπίσκοπος, προπορευομένου τοῦ παιδικοῦ χοροῦ ἐξ 150 μελῶν καὶ τοῦ χοροῦ τοῦ ναοῦ μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς πόλεως καὶ τοῦ προϊσταμένου τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ, ἐφθασε πρὸ τῆς μεγάλης θύρας τοῦ κυρίως ναοῦ. Ἡ ὁρχήστρα τοῦ Βρετανικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ, ἡ ὁποία ἐξετέλει διάφορα θρησκευτικὰ ἔμβρατῆρια καὶ ὕμνους, ἐσταμάτησεν ἀποτόμως, ἠκούσθη ὁ κύριος τῆς θύρας, κατὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν. Μετ' οὗ πολὺ ἡ θύρα ἠνοιχθῆ καὶ ἡ μουσικὴ με τὰς χιλιάδας τοῦ ἐκκλησιασματος ἐδέχθησεν με χαιρετιστήριον ἀλαλαγμὸν τὴν παρουσίαν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὸν κυρίως ναόν.

Καὶ ἤρχισεν ἡ τελετή. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος προχωρήσας πρὸς τὸ ἱερόν Βῆμα ἔκλινε τὸ γόνυ πρὸ τῆς ἁγ. Τριπέζης καὶ ἐδέχθη τὸ σκῆπτρον διὰ χειρὸς τοῦ προϊσταμένου τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ. Ἀνεγνώσθη εἶτα τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς ἐνθρονίσεως, ὃ δὲ Ἀρχιεπίσκοπος ἔδωκε τὸν συνήθη ὄρκον «ὅτι θὰ προστατεύῃ τὰς ἐλευθερίας καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ», μετὰ δὲ τὸ πέρας τοῦ ὄρκου προσεκύνησε τὰ Εὐαγγέλια τῆς Καντουαρίας, τὰ ὁποία φυλάττονται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κολλεγίου τοῦ Παν(μίου) τοῦ Καϊμπριτζ Corpus Christi.

Ἐλαβεν εἶτα χώραν ἡ ἐνθρόνισις, πρῶτον εἰς τὸν μέγαν θρόνον τοῦ κυρίως ναοῦ, ἔπειτα εἰς τὴν ἔδραν τοῦ προϊσταμένου καὶ τέλος εἰς τὸν μαρμαρίνον θρόνον τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, ὃ ὁποῖος εὐρίσκεται τοποθετημένος μετὰ τῶν κυρίως ναοῦ καὶ τοῦ προναοῦ. Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ ἐνθρονισθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος ἐξεφώνησε τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του ἀπὸ τοῦ μεγάλου θρόνου, λαβὼν ὡς θέμα τὸ τέλος τῆς Κυριακῆς Προσευχῆς: «Ὅτι Σοῦ ἐστιν ἡ Βασιλεία καὶ ἡ Δόξα καὶ ἡ Δόξα...»

Ἐτόνισεν ἐν ἀρχῇ τὴν εὐθύνην τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ διὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τὴν ἑσόν δύσκολον καὶ μεταβατικὴν ἐποχὴν μας καὶ τὸ κολοσσαῖον ἔργον τῆς πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς ἀνοικοδομήσεως, πρὸς περιμένει τὰς Ἐκκλησίας ὅλων τῶν

ὁμολογιῶν καὶ τῶν ἐθνικοτήτων τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐξεδήλωσε τὴν εἰλικρινῆ χαρὰν του ὅτι αἱ σκληραὶ δοκιμασίαι τοῦ τερατώδους αὐτοῦ πολέμου ἔφεραν ἐγγύτερον πρὸς ἀλλήλους τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἡγέτας εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ καθήκοντος καὶ τῶν εὐθυνῶν, ποὶ ὑπέχουν ἀπέναντι τῶν λαῶν των.

Ἠὐχαρίστησε τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἐλευθέρων Ἐκκλησιῶν τῆς Μ. Βρετανίας διὰ τὴν προθυμίαν ποὺ ἔχουν δεῖξει πρὸς συνεργασίαν διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀνοικοδόμησιν, ὕστερα ἀπὸ μίαν μακρὸν ἐποχὴν πικρῶν ἀντεγκλήσεων καὶ ἀμοιβαίας καχυποψίας.

Ἐκαμεν εὐφημον μνησίαν τῆς εἰλικρινοῦς συνεργασίας καὶ τῶν ἀγαθῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ προσπάθεια διὰ τὴν σύμφιξιν τῶν δεσμῶν αὐτῶν θὰ διατηρηθῇ καὶ θὰ ἀὐξηθῇ.

Ἐπλέξε τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἀοιδίου προκατόχου του Δρος Τέμπλ, τοῦ ὁποίου τὸ μέγα σχέδιον διὰ τὴν λύσιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων εἶχεν ἐγείρει τόσο ἐνδιαφέρον μετὰ τῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κύκλων ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἐν τέλει δὲ ἐκάλεσε τὸ ἐκκλησίασμα ὅπως προσευχθῆ διὰ τοὺς ἐν ἀνάγκῃ, θλίψει καὶ διωγμῷ, διὰ τοὺς αἰχμαλώτους, πρόσφυγας καὶ ἐξορίστους τοῦ πολέμου αὐτοῦ, ὅπως καὶ διὰ τὸν σύντομον τεματισμὸν τῶν ἐχθροπραξιῶν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν διαρκοῦς εἰρήνης βασιζομένης ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς μεγαλειώδους αὐτῆς τελετῆς οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν με ἐπικεφαλῆς τὸν Μητροπολίτην Θυατείρων ἔλαβον φωτογραφίας μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας εἰς τὸν κήπον τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ παλατίου, ὅτε ἡ Α. Χ. ἔλαβε τὴν εὐκαιρίαν νὰ εὐχαριστήσῃ πάντας τοὺς ἀντιπρόσωπους ἰδιαιτέρως.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος εἶναι μετροῦ ἀναστήματος, μεσήλιξ, με ὡραία χαρακτηριστικὰ καὶ λεπτοὺς τρόπους. Εἶναι δεινὸς ρήτωρ καὶ ἐξαιρετὸς συζητητῆς. Διακρίνεται διὰ τὸ φλέγμα καὶ τὴν ψυχραιμίαν, με τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίζει: τὰ διάφορα προβλήματα, καὶ τὴν εὐχέρειάν του εἰς τὸ νὰ συμβιβάζῃ τὰ διεστώτα.

Γενικῶς πιστεύεται ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ Δρος Φίσιερ διὰ τὸν ἱστορικὸν θρόνον τῆς Καντουαρίας εἶναι ἐπιτυχστάτη.

I. ΚΥΚΚΩΤΗΣ

Διάκονος τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ
Ἁγίας Σοφίας Λονδίνου

Δήλωσις

Προκειμένου ν' ἀποσταλῶσιν ὡς ὑπότροφοι εἰς τὴν Ἀμερικὴν 20 πτυχιούχοι τῆς Θεολογίας, προσκαλοῦνται οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μετάρχωσι τοῦ τυχόν διενεργηθησομένου διαγωνισμοῦ νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης μέχρι τοῦ προσεχούς Σεπτεμβρίου νὰ ὑποβάλωσι δὲ ἐν τῷ μετὰ καὶ αἰτήσιν εἰς τὴν Σχολήν.

(Ἐκ τῆς Κοσμητείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Καλάβρυτα.

Ἄλλη αὐτὴ σελὶς τοῦ συγχρόνου ἑλληνικοῦ μαρτυρολογίου, ἐπομιμνήσκουσα τοὺς γερμανισμοὺς ἐκείνους τῶν ἀποβρασμάτων τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Νὰ ἀναζητηθοῦν ὅλα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀγρίας ἐκείνης ὁρδᾶς δλεθροποιᾶ γερμανικᾶ τέρατα· νὰ ἀχθοῦν σιδηροδέσμια εἰς τὰ Καλάβρυτα· τὰ μεταβληθοῦν εἰς εἴλωτας· νὰ ἀνοικοδομηθοῦν τὴν πυρποληθεῖσαν κωμόπολιν· νὰ ὁδηγοῦνται ἀλυσσοῦδοι καθ' ἐκάστην εἰς τὴν «Ἐκτέλεσι», ὅπου γονυπετεῖς ἐπὶ ὤρας νὰ τύπτουν μὲ τὴν κεφαλὴν των τοὺς τάφους τῶν τραγικῶν των θυμάτων· νὰ κινηματογραφηθῇ ἡ ὅλη ἐν Καλαβρύτοις θητεία των καὶ νὰ ἐπιδεικνύεται καθ' ἐκάστην καὶ εἰς τὸ διηγεκὲς εἰς ὅλα τῆς Γερμανίας τὰ ἐκπαιδευτήρια, εἰς τοὺς κινηματογράφους, εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς ὅλους τοὺς τόπους τῶν συγκεντρώσεων.

Μία εἰλικρινῆς φωνή.

Ἐπὶ τέλους ἠκούσθη ἐν Ἀγγλίᾳ μία εἰλικρινῆς καὶ τιμία φωνὴ διὰ τὴν κατάφωρον ἀδικίαν, τὴν διαπραχθεῖσαν εἰς βάρος μιᾶς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐνὸς εὐγενεστάτου λαοῦ, ἀξίω ἐνπνευμένους μεταχειρίσεως.

Οἱ ἔγκριτοι «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροί» (Church Times) τοῦ Λονδίνου, τοῦ ὁποίου τὸ φύλλον τὸ περιέχον τὸ περὶ τῆς Κύπρου περισπούδαστον ἄρθρον ἐλάβομεν κατ' αὐτάς, διαφωτισθέντες ὑπὸ τοῦ ἐν Κύπρῳ ἀμερολήπτου καὶ φιλαλήθους ἀντιποικροῦ των, ἤλεγξαν εὐθαρσῶς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἀποικιῶν οὐ μόνον ἄδικον, ἀλλὰ καὶ ἀνάρμοστον καὶ προσβλητικὴν τοῦ ὁρθοδόξου ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου πολιτικῆν. Τὸ ἄρθρον τοῦτο μεταφέρομεν ὀλόκληρον ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ ἀνά χειρὸς φύλλον.

Πῶς ὁμιλοῦν.

Ἡ Α. Μ. ὁ ἄγγελος βασιλεύς, κηρύττων τῇ 15 Ἰσταμένου εἰς τὴν Βουλὴν τῶν λόρδων τὴν λήξιν τῆς παρούσης κοινοβουλευτικῆς περιόδου, κατέβηκε τὸν λόγον του διὰ τῶν ἐξῆς: «Εὐχαριστῶ μεθ' ὑμῶν τὸν παντοδύναμον Θεὸν διὰ τὴν νίκην, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐδώρησεν ἤδη, καὶ παρακαλῶ ὅπως ἡ εὐλογία Αὐτοῦ μᾶς παρακολουθῇ κατὰ πάσας τὰς χαλεπὰς ἡμέρας, τὰς ὁποίας ἀκόμη θὰ διέλθωμεν».

Καταπληκτικὴ πώρωσις.

Ἡ κατὰ τὰς δίκας τῶν ὁραστῶν τῶν ἀπειρῶν φόνων κομμουνιστῶν κυνικιστῶν στάσις των, ἀπαθέστατα ἀφηγουμένων τὰς λεπτομερείας τῶν βασανισμῶν καὶ τοῦ τρόπου τῆς θανατώσεως τῶν θυμάτων των, καταπλήττει διὰ τὴν ἐσχάτην πώρωσιν τῶν ἀνθρωπομόρφων τούτων τεράτων. Ὅταν ἡ συνείδησις διαστραφῇ, ὁ ἄνθρωπος πάντων τῶν θηρίων χαλεπώτερος γίνεται, διότι, «ἐν τὰ θηρία ἐνὶ τῶν ἐλαττωμάτων κατέχεται», οὗτος, ἐκθηριούμενος, «πάντα τῶν θηρίων τὰ ἐλαττώματα συνάγει ἐν ἑαυτῷ», ὅθεν καὶ ὑπερακοντίζει αὐτὰ κατὰ τὴν ὁμοίτητα, ὡς διαπιστοῖ ὁ θεὸς Χρυσόστομος. Τοιαῦτα ἀπεργάζεται τὰ λογικὰ τοῦ Θεοῦ πλάσματα ὁ κομμουνισμὸς καὶ ἐκ τοιούτων ἐπιδιώκει νὰ καταρτίσῃ τὴν οὐτοπικὴν κοινωνίαν του. Ἐν γνώσει δὲ τοῦ ἄγει ἡ ἐγκληματικὴ αὐτὴ «ἰδεολογία!», ὅργανα τοῦ τύπου, ὑγιῶν, ἐν τούτοις, ἠθικῶν καὶ καθ' ὅλου κοινωνικῶν ἀρχῶν, δέχονται νὰ διαφημίζουσι, καὶ διὰ παχέων μάλιστα γραμμάτων, ὅλην ἐκείνην τὴν σαφρὰν φιλολογίαν, ἣτις φέρει τὰ ὀνόματα τῶν ἡγετῶν τοῦ μαρξισμοῦ, καὶ νὰ διευκολύνουσι τὴν ἐγγραφὴν συνδρομητῶν εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἀποτελούντων προσβολὴν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ «ἔργων» των.

Ὑπερβασίαι.

Πρωχινοῦχοι τινες τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, προαγγέλλοντες διὰ τοῦ τύπου τοὺς ἐν οἷς θὰ διηλήσωσι ναοὺς, τιτοφοροῦσιν ἑαυτοὺς ὡς «καθηγητὰς τῆς Θεολογίας», ἐνῶ εἶνε—ἡ καὶ δὲν εἶνε ἀκόμη ἀπὸ ἐπισήμου διορισμοῦ—ἀπλοὶ γυμνασιακοὶ καθηγηταὶ τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων. Ἡ ὄθοῦσα εἰς τοιαύτας ἀξιοκατακρίτους ὑπερβασίας σπουδαρχία αὕτη, ἀνοικεῖα διὰ τροφίμους τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, καλὸν εἶνε νὰ τεματισθῇ ἵνα μὴ προκαλῆ σχόλια εἰς βάρος νέων, οἱ ὁποῖοι πρῶτοι πάντων ὀφείλουσι νὰ ἔχουν τὸ ἐγῶθι σαυτῶν».

⊙

Ἡ συμπλήρωσις πεντηκονταετίας ἀπὸ τῆς εἰς τὴν κλασικὴν κινεζικὴν γλῶσσαν μεταφράσεως τῆς ἀγ. Γραφῆς ὑπομνήσκει τὴν ἀξιοσημείωτον περιπέτειαν τοῦ ἡρωικοῦ τῆς μεταφραστοῦ ἐπισκόπου Σισροῦδου. Ὁ Σαμουήλ Ἰσαὰκ Ἰωσήφ Σισροῦδου γεννηθεὶς ἐξ εβραίων ἐν τῇ ρωσικῇ Λιθουανίᾳ καὶ σπουδᾶσας ἵνα καταστῇ ραββίνος ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μπρεσλάου, διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης τῆς ἀγ. Γραφῆς ἤχθη εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, χειροτονηθεὶς δὲ ἐν Νέα Ὑόρκῃ, ἀνέλαθεν ἱεροποστολικὴν θράσιν ἐν Σιγκαῖ. Ἐν Πεκίνοῦ μεταφράσας τὴν Κ. Διαθήκην εἰς τὴν μανδαρινικὴν. Προσχθεὶς εἶτα εἰς ἐπίσκοπον τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐκκλησίας ἐν Νέα Ὑόρκῃ, ἔδρασε ἐν Σιγκαῖ Κολλέγιον τοῦ ἀγ. Ἰωάννου, ὅπερ κατόπιν προέχθη εἰς Πανεπιστήμιον. Παθῶν ὅμως ἐξ ἡλικίας ὀλικὴν παραλυσίαν παρητήθη τῆς Ἐπισκοπῆς καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν κινεζικὴν μετάφρασιν τῆς ἀγ. Γραφῆς χρησιμοποιοῦν μὲν διὰ τὴν γραφομηχανὴν ἵνα μόνον δάκτυλον, τὸν μόνον μὴ προσβληθέντα ὑπὸ τῆς παραλύσεως, βοηθοῦμε-

νος ἢ καὶ ὑπὸ τῆς ἀφωσιωμένης συζύγου του. Ἡ μεταφραστική του αὐτὴ ἐργασία ὑπῆρξεν ἀδιάκοπος ἐπὶ ὄλην ἑπταετίαν.

⊙

Καθ' ἃ ἀναγράφουσι οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου (11 Μαρτίου), αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐκθέσεις ἀναφέρουσι ὅτι τὸ ἀπαιτηθὲν ποσὸν πρὸς θεραπείαν τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν τῶν χριστιανικῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκκαθησίου ὑπολογίζεται εἰς £ 46.000. Ἡ «διὰ τὰς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως» ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας διατεθῶσι £ 30.000 ἐν συνόλῳ, ἤτοι £ 15.000 διὰ τὴν Ἑλλάδα, 7.000 διὰ τὴν Μετσοβιτικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Δανίας, 6.000 διὰ τὴν Φιλανδίαν, καὶ 2.000 διὰ τὴν ἐν Γαλλίᾳ Προτεσταντικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ διὰ τὴν Ἑλλάδα ποσὸν διατίθεται διὰ τινος τῶν ἄκρως ἐπιγυροῦσων ἀναγκῶν. Ἀναφέρονται κατστραμμένοι ὑπὲρ τοῦς 1000 ναοί, ἔνεκα δὲ τῶν καταστροφῶν καὶ τῶν λεηλασιῶν παρατηρεῖται μεγίστη ἐλλείψις ἀμφίων, ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν, μέλανος ὑφάσματος διὰ ράσα καὶ καλυμαύχια, χάρτου καὶ τυπογραφικῶν ὀλῶν πρὸς ἐκτύπωσιν λειτουργικῶν βιβλίων. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἢ ἐνδοια, εἰς ἣν περιέστη ὁ κλήρος, εἶνε ἀπερίγραπτος. Ἀφ' οὗτου δ' ἔνεκα τῆς γερμανικῆς κατοχῆς αἱ ἱερατικαὶ σχολαὶ ἀπέμειναν κλεισταί, ὑπάρχει ἀμεσὸς ἀνάγκη ἐκπαιδεύσεως νέων διὰ τὸ ἱερατικὸν στάδιον.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, διαδηλοῦσα βαθύτατον πόνον διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἐν τῇ βορείῳ Ἡπειρῷ ἄλλοθενθους μειονότητος διεξαγομένην συστηματικὴν ἐξόντωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτῆς πληθυσμοῦ, ὡς φορεῦς τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν ἡμᾶς δ' ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ παγκοσμίου ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς χριστιανικῆς δικαιοσύνης, προσέβη εἰς διαμνηστεύειν ἑντονον πρὸς ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, ἐπεκαλέσθη δὲ καὶ τὴν ἄμεσον ἐπέμβασιν τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν «πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἐκρύθμου ταύτης καταστάσεως, ἣ ὅποια ἀποτελεῖ κόλαφον κατὰ τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν καὶ τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης χυθέντων ποταμῶν αἱματος καὶ στέγμα κατὰ τοῦ πολιτισμοῦ».

Ἡ νεοσύστατος Θεολογικὴ Ἐταιρεία μετὰ τὸν ἀπαρτισμὸν τοῦ Δ.Σ. αὐτῆς, ἀποτελουμένου ἐκ τῶν κ. κ. Χ. Γκιτάκου, Προέδρου, Ἀρχιμ. Ἐμμ. Καρπαθίου, Ἀντιπροέδρου, Χρ. Ἐνιολείδου, Γεν. Γραμματέως, Ἀθ. Παπαχριστοπούλου Ταμίου, Ἀνδρ. Κεραμίδα, Π. Δημητροπούλου καὶ Π. Πάτρα, συμβούλων, ἤρξατο ἐπισήμως τῶν ἐργασιῶν τῆς, μετὰ λειτουργίαν, διὰ συνελεύσεως ἐν τῇ αἴθρῳ τῆς Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ. Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἰωακείμ κηρύξαντος τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν τῆς συνελεύσεως, ἀνεγνώσθη ἀπιστολὴ τοῦ Ἰπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας εὐχρηστῶς πρόσθεν εἰς τὰς ἐπιτιμώσεις τῆς Ἐταιρείας, μεθ' ἧς προσεφώνησαν τοὺς συνέδρους ἡ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γε. Πολίτης, ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Π. Τρεμπέλας, ὁ Πρόεδρος τῆς Μαθηματικῆς Ἐταιρείας καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Νεῦλος Σακελλαρίου καὶ ἀκροάσθησαν τοῦ Συλλόγου τῶν Τριῶν Ἰε-

ραρχῶν, τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐταιρείας κλ. Ἡ πρώτη γενικὴ συνεδρία τῆς Ἐταιρείας ἐγένετο ἐν τῷ Ἀμφιθεάτρῳ τοῦ Πανεπιστημίου τῇ 10 ἑξοκτοῦ μηνός. Κατ' αὐτὴν ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογ. Σχολῆς κ. Π. Τρεμπέλας ἀνέγνω ἀνακοίνωσιν ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς ἐπισκόπων κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησ. παράδοσιν, ἀνεπτυξὴ δὲ ὅτι αὐτὴ ἐγένετο τῇ συμμετοχῇ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου, μεθ' ἧς ἐπηκολούθησε συζήτησις. Κατὰ τὴν δευτέραν γενικὴν συνεδρίαν (24 ἑξοκτοῦ) ἀνεγνώσαν ἀνακοινώσεις ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεολογίας κ. Δ. Μωρατῆς περὶ τῆς «Χριστιανικῆς Παιδαγωγικῆς» καὶ ὁ κ. Α. Καρκαμίδα «περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς τοῦ Καποδιστριαίου».

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας

ὑπὸ τὸν τίτλον «Μία πληγὴ» ἡ ἱ. Μητρόπολις διένειμεν εἰς τὸ ποίμνιον σύντομον ἔντυπον, περιέχον τὰς σπουδαιότερας τῶν θρησκευτικῶν πλανῶν τῶν τιτοφορουμένων ὡς «Χιλιαιστών» ἢ «Σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν», οἵτινες διὰ προπαγάνδας τὸν προσπαθοῦσι νὰ παραπλανήσωσι τοὺς ἐκ τῶν χριστιανῶν ἀπλουστεροὺς, διαθέτοντες τὰ ἀφθονα σιρατικά βιβλία τῶν εἴτε ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆματος, εἴτε καὶ ὅλους δωρεάν. Ἡ ἱ. Μητρόπολις ἐπιστῆ τὴν προσοχὴν τῶν πιστῶν ἐπὶ τῶν ἀντιχριστιανικῶν χιλιαιστικῶν διδασκαλιῶν, ὧν αἱ σπουδαιότεραι εἶνε ἡ ἄρνησις τῆς ἀγ. Τριάδος, τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, τῆς αἰωνίου κολάσεως τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἐν γένει τῆς ὅλης διδασκαλίας, τῶν ἱερῶν παραδόσεων καὶ τῶν θεσμῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὁ κ. Κ. Μουρατίδης, Πρόεδρος τοῦ ἐν Καθρῷ Ἑλληνικοῦ Ἐμμετροῦ Σταυροῦ, ἐπισκεφθεὶς μετὰ τῆς Κυρίας αὐτοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Καίρου τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πατριάρχην, ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν ἰδίαις δαπάναις παρὰ τὴν μονὴν τοῦ ἁγ. Γεωργίου ἀνεγερσὴν Γηροκομείου δυναμένου νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν περίθαλψιν μέχρις 100 ἀπόρων γερότων.

Τῇ 10 Μαΐου 1942, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ἐν τῷ ἐν Ἀδίς Ἀμπέμπᾳ ναῷ τοῦ ἁγ. Φρουμεντίου ἐπανηγυρίσθη ἡ ἐπέτειος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Αἰθιοπίας καὶ ἡ εἰς τὸν αἰθιοπικὸν θρόνον ἐπιστροφὴ τοῦ αὐτοκράτορος Χαϊλέ Σελασιέ, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀξώμης. Κατὰ τὴν λειτουργίαν καὶ δοξολογίαν παρεστή αὐτοπροσώπως ἡ Α. Μ. ὁ αὐτοκράτωρ ἐν συνοδείᾳ τῶν ὑπουργῶν καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ. Εἰς προσφώνησιν τοῦ Μητροπολίτου, ἐξάραντος τοὺς συνδέοντας τοὺς Ἕλληνας μετὰ τῶν εἰθιόπων ἱστορικοὺς δεσμοὺς ὡς καὶ τὰς Ἐκκλησίας αὐτῶν, ἡ Α. Μ. ὁ αὐτοκράτωρ ἁπαντῶν διεδήλωσε θερμότητα αἰσθημάτων πρὸς τὴν τόσα ὑποστάσαν Ἑλλάδα, ἐξύμνησε τὴν ἀρχαίαν καὶ σύγχρονον Ἑλλάδα ὡς τὸ διαρκές λίκνον τῆς ἐλευθερίας καὶ ἡρωϊσμοῦ ὑπόδειγμα, ἐξέφρασε δὲ τελευτῶν τὴν εὐχὴν ὅπως ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ ἀξιώθῃ νὰ συμμετάσχη μετὰ τῶν ἐν Ἀδίς Ἀμπέμπᾳ λαοτῶν ἑλλήνων δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ἑλλάδος καὶ τῇ ἀποκαταστάσει τοῦ βασιλέως Γεωργίου. Ἡ λειτουργία καὶ ἡ δοξολογία ἐτελέσθησαν αἰθιοπικῶς.

Ἀναγινώσκουμεν ἐν τῷ Παναίῳ (1 Νοεμβρ. 1942) ὅτι ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης κ. Χριστοφόρος, λαβὼν γνώσιν τῆς πρὸς διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων ἐν τῇ Γαλιταῖᾳ Σχολῇ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἑλληνικῆς Κοινότητος χρησιμοποίησεως εὐδοκτικῶν βιβλίων Ἰεσῆ Ἰστορίας, Ἐκκλησιαστικῆς Ἰστορίας καὶ Κατηχήσεως καὶ Λειτουργικῆς ἀγνωστοῦ μὲν τινος συγγραφέως ὀνόματι Φ. Ἀσοργιώτη, βλασφημοῦ δὲ καὶ ἀνευαβίου, περιεχομένου, κατήγγειλε τὸ πρῶγμα πρὸς τὸν ἐν Αἰγύπτῳ ἀντιπρόεδρον τοῦ τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος, ὅστις ὑποσχέθη

νά ἐνεργήσῃ ὅπως ἀπαγορευθῆ ἡ χρῆσις αὐτῶν πρὸς διδασκαλίαν, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον, πρὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν, δὲν εἶχον υποβληθῆ εἰς τὴν ἐν Αἰγύπτῳ ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν πρὸς ἔγκρισιν, καθ' ἃ ὁ νόμος ὁρίζεται. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἶχεν ἐπιστηθῆ διὰ πρυτανειοῦ ἐγγράφου ἢ προσοχῇ τοῦ Προέδρου τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλληνικῆς Κοινότητος, ὅστις ἀπαντῶν ἐδήλωσεν ὅτι διεπιβιάσθησαν ὅπου δεῖ αἱ κατάλληλοι δηγῆσαι, ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι οὐδὲν τῶν ἐν λόγῳ βιβλίων περιελαμβανέτω εἰς τὸν διὰ τὰς σχολὰς τῆς Κοινότητος ἐγκεκριμένον κατάλογον διδασκτικῶν βιβλίων.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰωαννουπόλεως Ἀφρικῆς (Γιοχάννεσμπουργ) δι' ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς πιστοὺς τῆς ἐπαρχίας του (1 Ὀκτ. 1942) ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν προσφυγῆς, ἐνίοτε, πρὸς ἱερεῖς ξένων δογματῶν ἐπὶ θεραπείᾳ ἐπιγενοσῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν, συνέστησε δὲ ὅπως τοῦτο γίνεται μόνον ἐν μεγάλῃ ἀνάγκῃ, ἐπεξηγεί δὲ καὶ πᾶς δεῖ φέρεσθαι εἰς περίπτωσιν βαπτίσεως ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ.

— Ἐν τῷ «Παντιῶν» Ἀλεξανδρείας (11 Νοεμβρ. 1942) ἐδημοσιεύθη ἀπαντητικὸν γράμμα τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατριάρχου κ. Χριστοφόρου πρὸς τὴν τηλεγραφικὴν τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Δαμασκηνοῦ ἐκκλησίαν περὶ ἀποστολῆς τροφίμων εἰς Ἑλλάδα διὰ τὸν πάσχοντα ἑλληνικὸν πληθυσμόν, τὴν δημοσιευθεῖσαν ἡδὴ ἐν τῷ «Ἐκκλησίᾳ» (ἀρθ. 3-4). Ἐν αὐτῷ ὁ Πατριάρχης ἐκθέτουν τὰ τῶν προσωπικῶν αὐτοῦ ἐνεργειῶν, καταλήγει δηλῶν, ὅτι «ἐφ' ὅσον ἡ ἀποστολὴ προμηθειῶν προσκορῶν εἰς τὸ πρόβλημα τῶν διαθεσίμων χώρου πλοίων καὶ οὐχὶ εἰς τὰ μέσα ἀγορᾶς αὐτῶν, αἵτινα ὑπάρχουσι καὶ προσφέρονται ἐν ἀφθονίᾳ, οὐδεμία παρίσταται ἀνάγκη ἀπογυμνώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῶν κειμηλίων καὶ ἱστορικῶν τιμημάτων, αἵτινα ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς ἀπεγνωσμένῃ τηλεγραφικῇ Αὐτῆς ἐκκλήσει ἢ ὑμετέρα Μακαριότης προσέφερε».

— Τῆς ἡμέρας τῶν γερμανοϊταλῶν ἐν Ἑλ. Ἀλαμῆν ἐπισυμβάσης ἀκριβῶς ἐνθα τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ, τοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ἐξ Αἰγύπτου, ἢ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Χριστοφόρος ἅμα τῇ σωτηρίᾳ τῆς Αἰγύπτου (Νοέμβριος 1942) προσέκηρῶσεν ἔρανον παρὰ τῷ ποιμνίῳ του ὅπως διὰ καλλιτέχους συνδρομῆς ἀνεγερθῆ νέος ναὸς—ἡρώων ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου «ἐκ σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Αἰγύπτου ἀπειληθείσης ὑπὸ βαρβάρων κατακτητῶν». Ὁ ἅγιος Μηνᾶς ἦτο στρατιωτικὸς ἀνῆκων εἰς ρωμαϊκὴν λεγεῶνα κατὰ τὴν Φρυγίαν, ἐνθα καὶ ἐμαρτύρησε κατὰ τὸν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ διαγμὸν, ἐτάφη δ' εἰς τὸ μέγος, ὅπου ἀνεπαύθη ἡ φέρουσα τὸ σκῆνός του κάμηλος, ἀφειδίσα ἐλευστέρα νὰ κομισθῇ αὐτὸ ὅπου ἦθελε σταθῆ. Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἁγίου ἰδρυθῆ μεγαλοπρεπῆς ναὸς καὶ περὶ αὐτῶν ἡ ἔκτοτε ἀποκλιθεῖσα «Πόλις τοῦ ἁγίου Μηνᾶ», ἣτις ἀπετέλεσεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι μέγα χριστιανικὸν κέντρον καὶ ἦς τὰ θαυμαστά ἐρείπια μελετῶνται μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος ὑπὸ τῆς διεθνοῦς ἐκκλησιαστικοῦ ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης.

— Τῇ 19 Νοεμβρίου 1942 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέλεξε παμψηφεί Ἐπίσκοπον τῆς ἐν χρεῖᾳ διατελοῦσης Ἐπισκοπῆς Μαρκεσίτιδος τὸν ἐκ Τενέδου Ἀρχιεπίσκοπον τῶν Πατριαρχείων κ. Ἀθανάσιον Σφακιανόν, πτυχιούχον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου ἐγένετο τῇ 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Σάββα.

— Ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης κ. Χριστοφόρος δι' ἐγκυκλίου πρὸς τὸ ποιμνίον αὐτοῦ προτρέπει ὅπως ὡς τάχιστα σπεύσωσιν ὅσοι δυνάμενοι, μάλιστα δὲ οἱ ἡπειρωταί, νὰ ἔλθωσιν ἀρωγοὶ εἰς τὰς φρικτὰς δοκιμασίας τοῦ λαοῦ τῆς Ἡπείρου. «Οἱ ἡπειρωταί—λέγεται ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ—ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι παράγοντες εἰς τὸ νὰ ἀναδειχθῆ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὁ ἠρωϊκώτερος τῶν λαῶν τῆς Γῆς ἐν τῷ ὑπέρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγῶνι», καθ' ὃν «ὁ κόσμος κατὰπληκτος ἐθαύμασε τὸν πρωτότυπον καὶ παραδειγματικὸν ἑλληνικὸν ἠρωισμόν». Ἀλλὰ καὶ «ἐν καιρῷ εἰρήνης—προσθέτει ὁ Πάπας—οἱ ἡπειρωταί πάντοτε ἀπεδείχθησαν

σκεπτόμενοι καὶ ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τῆς πατρίδος, πρῶτοι αὐτοὶ σπεύσαντες νὰ ἰδρῦσωσιν ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ ν' ἀφήσωσι γενναῖα κληροδοτήματα, ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἐξυψώσαντα καὶ ἐκπολιτίσαντα τὸν ἑλληνικὸν λαὸν περισσώτερον ἄλλου βαλκανικοῦ λαοῦ». Τονίζων δ' ὁ Μακαριότατος ὅτι «δὲν ὑπάρχει καιρὸς πρὸς ἀναβολήν», παρακελεύεται ὅπως αἱ προσφοραὶ μὴ περιορισθῶσιν εἰς «ψυχία τινὰ ἀπλῶς», ἀλλ' ἐκδηλωθῶσιν εἰς «μεγάλα ποσά».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ ὑπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κρουτίτσκη εἰς ἀπόδοσιν τῶν εἰς Μόσχαν ἐπισκέψεων τοῦ Σεβ. ἁγγλοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ὑόρκης καὶ τοῦ ἀντιπροσωπεύσαντος τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων ρωσικῆ ἀποστολῆ ἐγένετο δεκτὴ εἰς ἀρχόσιν ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ ἁγγλοῦ Βασιλέως ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Μπούκιγγαμ, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν Σεβ. Ἀρχιεπισκόπων Καντερβουρίας καὶ Ὑόρκης. Ἡ Α.Μ., ἀπαντῶν εἰς προσφώνησιν τοῦ ρώσου Μητροπολίτου, εἶπεν ὅτι εἰς τὸ ἔργον τῆς καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πολέμου ἐν ἐνότητι συνεχίσεως τῆς συνεργασίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ρωσίας δύνανται αἱ Ἐκκλησίαι ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν νὰ συμβάλωσι τὰ μέγιστα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὧν τυγχάνουσι θεματοφύλακες χριστιανικῶν ἀρχῶν, προσέθηκε δὲ ὅτι εἶνε εὐτυχῆ διαπιστῶν ὅτι οἱ παλαιοὶ δεσμοὶ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀνανεοῦνται σήμερον καὶ ἐνισχύονται καὶ πέποιθεν ὅτι δύνανται πάντοτε αἰεὶ νὰ συνεργάζωνται ὑπὲρ ἐξαπλώσεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως, τῆς ἀδελφωσύνης καὶ τῆς εὐμερείας τῆς ἀνθρωπότητος.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Ἀποκατασταθεῖσης τῆς ταχυδρομικῆς συγκοινωνίας ἐλάβομεν ἐκ Κύπρου τὸ πρῶτον τεύχος τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας «Ἀπόστολος Βαρνάβας», ἐκ τοῦ ὁποῦ ἀρῶμεθα τὰς ἐξῆς εἰδήσεις :

Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου Πάφου καὶ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου κ. Λεοντίου ἰδρυθῆ «Γραφεῖον Ἐθναρχίας Κύπρου», τακτικὰ μέλη τοῦ ὁποῦ εἶνε οἱ κ. κ. Στ. Σταυρινάκης Γ. Μαρκεδῆς καὶ Ἀχ. Αἰμιλιανίδης, καθ' ἃ δὲ δι' ἐπισήμου ἀνακοινωθέντος δηλοῦται, τὸ Γραφεῖον τοῦτο «ἵσταται ὑπεράνω κομμάτων, ὀργανώσεων καὶ παρατάξεων, ἐν δὲ τῇ ἐκτελέσει τῶν ἐθνικῶν αὐτοῦ καθηκόντων θὰ ἐμπνέται ὑπὸ τῶν ἀθανάτων ἰδεωδῶν τῆς ἑλληνικῆς ἡμῶν φυλῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἀπεκδεχόμενον τὴν ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀλληλεγγύῃ συνεργασίαν σύμπαντος τοῦ ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ».

— Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων τῇ 17 παρ. Ἰανουαρίου ὡς πρὸς τὸ μέλλον καθεστῶς τῆς Κύπρου ἀπάντησιν τοῦ τότε ἀντιπροέδρου τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως κ. Ἀτλν, ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου διὰ τηλεγραφήματος αὐτοῦ πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Μεγάλης Βρετανίας διηρημήευσε τὴν βαθεῖαν λύπην καὶ πικρὰν δυσφορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, προσέθηκε δ' ὅτι «διὰ τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν ἀποτελεῖ δέσμευσιν τιμῆς νὰ σεβασθῆ τὴν θέλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον μόνον ἡ ἔνωσις μετὰ τῆς Ἑλλάδος θὰ ἰκανοποιήσῃ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Καθ' ἃ ἀνακοινώθη τῇ 20 παρ. Μαρτίου διὰ τοῦ ἀνωμα-

του του Τίτου, η απόφασις της 25 Αυγούστου 1941 του προεδρείου του τοπικού Αντιφασιστικού Συμβουλίου της εθνικής απελευθερώσεως της Κροατίας διακρίνεται ότι δια της τρομοκρατίας της κατοχής και των Ούστασι και δια φυσικής και ήθικης πίεσεως, αριθμός τις ορθοδόξων σέρβων εν Κροατία εξηναγκάσθησαν εις εξόμωσιν προς τον καθολικισμόν και άλλας θρησκείας. Τοῦτο ἀντίκειται πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἠθικὴν, ὡς καὶ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, ἡγγυημένας διὰ τῆς δηλώσεως περὶ τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν τῆς Κροατίας. Κατ' ἀκολουθίαν, πᾶσαι αὗται καὶ ἀποστραφίαι κηρύσσονται ἄκυροι καὶ μηδέποτε γενόμεναι.

— Ὡς ἀναγράφει τὸ Saturday Evening Post τοῦ Λονδίνου ἐν τῇ φάλλῳ τῆς 17 παρ. Φεβρουαρίου, οἱ κομμουνισταὶ τῆς Γιουγκοσλαβίας ὁμοιάζουσιν εἰς πολλὰ τοὺς ῥώσους κομμουνιστάς τοῦ 1917· εἶνε ὁπαδοὶ τῶν ἄκρων καὶ ἐννοοῦν, νὰ ἐξοντώσουσιν τοὺς ἀντιφρονούντας κατὰ τὸν μᾶλλον ἀντικείμενον τρόπον, δι' ἀμέσων συλλήψεων καὶ θανατώσεων.

— Διαμαρτυρία διαβιβασθεῖσα λήγοντος τοῦ ἔτους 1941 ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐν Τουρκίᾳ Νοτιοσλαβικῆς Πρεσβείας πρὸς τοὺς πρωθυεράρχας τῶν ορθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀνέφεραν ὅτι, συνεπέειε τῶν ἐν τῇ ὑπὸ τὴν γερμανικὴν κατοχὴν τελοῦσθ τότε Νοτιοσλαβία διαπραχθεισῶν ὑπὸ γερμανῶν, ἱταλῶν, βουλγάρων καὶ σῶγγρων ἀνθρωποκτονιῶν, ἐκ τῶν 850 ἐπαρχιακῶν κέντρων ἐξῆλθον εἰς μόνον, 70.000 δὲ σέρβοι ορθόδοξοι τῆς Βοσνίας εἶχον ἐξαναγκασθῆναι νὰ ἐξομώσουσιν εἰς τὸν καθολικισμόν. Μέχρι τῆς 1 Ὀκτ. εἶχον φονευθῆ 300.000 σέρβοι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ἀναγινώσκουσαν ἐν τῇ «Πανταφῶ» Ἀλεξανδρείας ὅτι ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ ἀνταποκριτὴς τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τῆς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας περιέγραφε τῇ 1941 λίαν δυσχερῆ τὴν θέσιν τῆς ρουμανικῆς Ἐκκλησίας συνεπέειε τῆς εἰς τὰ Σοβιὲτ ὁπαγωγῆς τῆς Βασαραβίας καὶ τῆς βορείου Βοσκοβίνης. Αἱ θεολογικαὶ Σχολαὶ τοῦ Τσέρνοβιτς κατεστράφησαν, ἡ ἐν Κισνοβίφ θεολογικὴ Σχολὴ μετηνέχθη εἰς Ἴάσιον καὶ ἡ τοῦ Τσέρνοβιτς εἰς Σουτσάβα· 500 ἱερεῖς ἡναγκάσθησαν νὰ προσφύγουσιν εἰς τὴν Ρουμανίαν. Ἡ βορείου Τρανσυλβανία ἀπόλασε τρεῖς ἐπισκόπους, ὑπὲρ τὰ τρία δ' ἑκατομύρια ορθοδόξων ἀφηρεθήσαν ἐκ τῆς ρουμανικῆς Ἐκκλησίας.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Ἀγία Ἐδνα ἀπήγγειλεν ἀφορισμὸν κατὰ τοῦ Don Tullio Calagno, ἱερέως τῆς ἐπαρχίας τῆς Κρεμόνας καὶ ἐκ τῶν νεο-φασιστῶν δημοσιογραφικῶν ἡγετῶν ἐν τῇ κατεχομένῃ Ἰταλίᾳ, καὶ ἰδρυτοῦ καὶ ἐκδότης τῆς «Crociata Italia». Διὰ τὴν εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικούς αὐτοῦ προσηλωμένους ἀπειθείας καὶ τὰς κατὰ τῆς ἐνόχτητος τῆς Ἐκκλησίας ἐπεργασίας του.

— Διὰ Notu Proprio τῆς 24 παρ. Μαρτίου ἡ Α. Ἀγιότης ἡ Πάπας Πίος 16' ἀνήγγειλε νέαν λατινικὴν μετάφρασιν τῶν ψαλμῶν καὶ παρέσχε γενικὴν ἀδειαν χρήσεως αὐτῆς λειτουργικῆς καὶ ἀτομικῆς. Ἡ μετάφρασις αὕτη ἐγένετο ἐκ τοῦ εὐραϊκοῦ πρωτοτύπου, καὶ εἶχε μὲν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν τοῦ Ἱερωνύμου, ἀλλὰ ἐπέδωξε νὰ συνδυάσῃ καλλιτέραν τῶν ψαλμῶν κατανόησιν δι' ἐφαρμογῆς τῆς μετρικῆς εἰς τοὺς ψαλμικούς στίχους.

— Ἡ κυκλοφορήσασα φήμη περὶ θολοφονίας τοῦ καθολικοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Βελγικίου διεψεύσθη.

— Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Βατικανοῦ «Osservatore Romano» ἀνήγγειλε τὰ τῆς τελευταίας καὶ τῆς ἐξαιρετικῆς κηδεύσεως τοῦ ρουθῆνου Μητροπολίτου Γαλικίας καὶ Ἀρχιεπισκόπου Λιβῶν (Λεοπόλδως) κῆρ Ἀνδρέου Szeptycki, ἀπε-

κινώτερον κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, ἐξαιρομένου δεῦρος «τοῦ μᾶλλον ὑπερέχου καθολικοῦ ἀνατολικοῦ Ἐπισκόπου τῶν ἡμετέρων χρόνων». Ὁ μεταστάς κατέβαλλε μεγάλας καὶ συντόνους προσπάθειας πρὸς ἐπίτευξιν τῆς προσχωρήσεως τῆς ρωσικῆς ορθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ὁμίαν ἐπὶ τῇ δίψει εἰδικῶν σχεδίου, ἐγκριθέντος καὶ ὑπὸ τοῦ Πάπα Πίου 1'. Διορίσας γενικὸν ἀντιπρόσωπον ἐν Πετρούπολει, ἐπισκέψθη τὴν τότε ρωσικὴν πρωτεύουσιν incognito τῇ 1908, ἴδρουσε δ' ἐκεῖ μικρὸν παρεκκλήσιον, ἐν ᾧ ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία κατὰ τὸν θύζαντινὸν ρυθμὸν, ὡς πράττουσιν ἐν γένει οἱ ἐν τῇ ορθοδόξῃ Ἀνατολῇ πρὸς προσηλυτικτικούς σκοπούς ἐναφηνωθέντες ὀνίται. Μιστὰ τινα χρόνον, κλεισθέντος τοῦ παρεκκλήσιου, ὁ Ἀνδρέας Σζεπτιτσκι ἐτέθη ὑπὸ περιορισμῶν ἐν Κιέβῳ ἐπὶ διατίαν, εἶτα δὲ μετέβη πάλιν εἰς Πετρούπολιν, ὅπου εἶχεν ἦδη πηχθῆ ἑμὰς ἐκ δέκα καθολικῶν ἱερῶν τοῦ ἀνατολικοῦ ρυθμοῦ, μεθ' ὧν καὶ συνεκλήθησεν «σύνθετον τῆς ἁγίας Θυντικῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας», ἀφού συνέστησε μίαν Καθολικὴν Ἐξαρτίαν δι' ὀλόκληρον τὴν Ρωσίαν, ἐξαιρέσει τῆς Οὐκρατίας καὶ τῆς Λευκίης Ρωσίας, ὀνόμασε δὲ πρῶτον ἔξαρχον τὸν Λεωνίδαν Φεοντόρωφ, μαθητὴν καὶ φίλον τοῦ τότε ορθόδοξου, ὃν εἶχε προπαρσκευάσει διὰ τὸ ὀνιτικὸν ἐν Ρωσίᾳ ἔργον. Ὁ Πάπας Βενέδικτος 16' ἐπεκύρωσε τὸν διορισμὸν, οὕτω δὲ ὁ ἄεων Φεοντόρωφ ἐγένετο ὁ πρῶτος, ἀλλὰ καὶ καὶ ὁ τελευταῖος καθολικὸς ἐν Ρωσίᾳ Ἐξάρχος. Ἀπέθανεν ἐν ἔσφορᾳ τῇ 1935. Διαρκούντος τοῦ πολέμου τοῦ 1914-18 ἡ Γαλικία περιήλθεν εἰς τοὺς ῥώσους, ὁ δὲ Σεβ. Ἀνδρέας συλλήφθαις αἰχμάλωτος ἐνεκλείσθη εἰς ρωσικὴν μονὴν ἐπὶ Βιελίαν.

— Ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου τοῦ Zagreb ἀνεκοινώθη ποιμαντορικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς πόλεως Σεβ. Stepinac καὶ τῶν ἐπισκόπων Κροατίας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24 παρ. Μαρτίου, προτρέπουσα τοὺς κροατὰς καθολικούς νὰ ἐμμένωσιν ἐν ὕπακοῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν «ψευδομάρτυρες» — λέγει ἡ ἐπιστολὴ — κατηγόρησαν τοὺς ἀξιωματικούς τῆς κροατικῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ σὺμπαντα τὸν κλήρον μετὰ καὶ τῶν ἐρίστων ἐκ τῶν πιστῶν, ὅτι εἶνε ὑπεύθυνοι τῆς σημερινῆς αἰματηρῆς προσηλυτικῆς τῆς κροατικῆς παρτίδος. Ἡ Ἐκκλησία προσεπάθησε νὰ διατηρήσῃ τὴν εἰρήνην καὶ ἐπενέθη ὑπὲρ τῶν ἀθῶων θυμάτων ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος καὶ θρησκείας. «Τὸ μίσος δὲν δύναται νὰ ἀποτελῇ κρητῆριον ἐν ταῖς δίκαις τῶν οὕτω καλουμένων ἐγκληματιῶν. Σήμερον ὅμως διαμαρτυροῦμεθα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου κατὰ τῶν συστηματικῶν φόνων καὶ τῶν ἐσσανισμῶν τοῦ κροατικοῦ καθολικοῦ κλήρου καὶ τῶν πιστῶν, ὃν ἡ ζωὴ ἀφηρεθῆ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας δι' ἀδικίαν ἀποφάσεως. Οἱ ἐχθροὶ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ θασσῶται τοῦ ὀλιστικῶν κομμουνισμοῦ, οὗς ὁ κροατικὸς λαὸς πρὸ πολλοῦ ἀπακήρυξεν, ἤρρισαν ἐν τῇ κροατικῇ πατρίδι τὴν ἐξόντωσιν τοῦ κλήρου καὶ τῶν μᾶλλον διακεκρυμένων πιστῶν κατὰ τὸ ἐσκεμμένον των πρόγραμμα.

— Ἐκ τῶν ἐν Γερμανίᾳ 12.000 καθολικῶν ναύων καὶ ναυδρίων καὶ 9.000—10.000 ἡ ἀνεπὶ τῶς κατεστράφησαν ἢ ὑπέστησαν σημαντικὰς ἐλάθας ἐκ τῶν κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἐτῆ ἐναερίων ἐπιδρομῶν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν καταστραφέντων δὲν περιλαμβάνονται μοναὶ, νοσοκομεία καὶ σχολεῖα, περὶ ὧν δὲν ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἀσφαλεῖς πληροφορίαι.

— Ἀναγινώσκουσαν ἐν τῇ καθολικῇ «Tablet» τοῦ Λονδίνου, ὅτι τὰ ἐπὶ μακρὸν θεωρούμενα ὡς ἀπελασθέντα ἱερά λείψανα τοῦ μαθητοῦ τοῦ ἀπ. Παύλου Τιμοθέου ἐτηροῦντο ἐν Λάρνακι τοῦ ἰγ' αἰ. ἀνακαλυφθεῖσθαι πρὸς αἶνος κατὰ τὰς εἰς τὸν καθεδρικὸν νῆον τῆς πόλεως Termini γενομένης ἐπισκοπείας.

— Καὶ ἂ ἀνεκοινώσασιν τὸ «Πρακτοεῖρον τοῦ διεθνoῦς καθολικοῦ τύπου», ὅταν τὰ ἀμερικανικὰ στρατεύματα ἀπληρωθῶσαν 20.000 αἰχμάλωτους ἐκ τοῦ ἐν Buchenwald στραπέδου συγκεντρώσεως, εὐρέθησαν ἐκεῖ περιωρισμένοι ὑπὲρ τοὺς 1000 ἱερεῖς καὶ πάστορες.

— Τὸ ὄργανον τοῦ Βατικανοῦ «Osservatore Romano» ἀπαντῶν εἰς σαβιετικὰς ἐπιπλοαίς τῆς πολιτείας τῆς Ἀγίας Ἐδρας, προσκαλεῖ τὸν σαβιετικὸν τύπον νὰ δημοσιεύσῃ τὸ πλῆρες κείμενον τῶν σχετικῶν ἐγκυκλίων καὶ ἄλλων παπικῶν ἐγγράφων, ἵνα πᾶς ῥῶσος δυνηθῆ νὰ ἴσῃ ἐν αἰ ἀιτιάσει κατὰ τῆς Ἀγίας Ἐδρας εἰς ἐκείνην.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Βρετανικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπέλυσε τὴν ἀκόλουθον Ἐγκύκλιον:

«Ἐν ἀμφοτέροις τοῖς κοινοβουλίοις λόγος ἐγένετο περὶ τῶν στερήσεων τῶν ἀπελευθερωθέντων λαθῶν τῆς Ἑβδόμητος εἰς τρόφιμα καὶ ἐνδυμασίας. Ἄφ' ἧς αἱ στερήσεις αὗται ἐγνώσθησαν καὶ τὰ αἰτία των κατενόηθησαν, εἶνε προφανές ὅτι δέον νὰ ἐπιδειχθῇ τὸ δημόσιον ἐνδιαφέρον καὶ ἡ ἐπιθυμία πρακτικῆς βοήθειας.

«Δέον νὰ δηλογηθῇ ὅτι αἱ κυβερνήσεις καὶ αἱ βοηθητικαὶ ὀργανώσεις ἀντιμετωπίζουν μέγα καὶ πολὺπλοκον πρόβλημα. Μεταξὺ τῶν δυσκολιῶν προκύπτει ἡ ἐλλείψις μεταφορῶν ἀνὰ τὴν Ἑυρώπην συνεπεὶα καταστροφῆς ὁδῶν, σιδηροδρόμων καὶ τροχοφόρων, προέχει δ' ἡ ἀνάγκη μεταφορικῶν μέσων πρὸς οὐσιώδεις στρατιωτικούς σκοπούς. Ἐτερος παράγων εἰς τὸ ζήτημα εἶνε ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς UNRRA ὑποδειχθεῖσα προμήθεια ἐφοδίων διὰ τὰς ἀνάγκας πασῶν τῶν πληγείστων χωρῶν, ἰδίως εἰς λίπη, τρόφιμα, ὑφάσματα καὶ ἐνδυμασίας...

«Ἐχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ βρετανικὸς λαὸς δέον νὰ λοημονήσῃ τὰς στενοχωρίας του ὡς πρὸς τὴν σημερινὴν διανομὴν τροφίμων καὶ ἐνδυμασιῶν καὶ νὰ θελήσῃ νὰ δεχθῇ εἰς περισσοτέρους περιορισμούς πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἑυρώπης... ὅθεν καὶ ποιούμεθα ἔκκλησιν πρὸς τὰ μέλη τῶν ἐν τῇ Βρετανικῇ Συμβουλίᾳ τῶν Ἐκκλησιῶν ἀντιπροσωπευομένων, ὡς καὶ πρὸς οἰκοδόμητους ἄλλους, ὅπως θεωρήσῃσι τὸ πρᾶγμα ὡς προσωπικὴν των εὐθύνην, νὰ ἀνακοινώσῃσι δὲ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α. Μεγαλειότητος διὰ τῶν ἐν τῇ Κοινοβουλίᾳ ἀντιπροσώπων των τὴν προθυμίαν των ὅτι δεχόμενοι τοὺς τοιοῦτους περιορισμούς ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ συνεισέσῃσι εἰς τὴν ταχίστην ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων εἰς τὰς ἐλευθερωθείσας χώρας».

—Ἡ Βρετανικὴ καὶ Σίνη Ἀγιογραφικὴ Ἐταιρεία ἐλθοῦσα εἰς ἐπαρῆν μετὰ τῆς ὀλλανδικῆς Ματτερουθιολογικῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἀπελευθερωθέντος τμήματος τῆς Ὀλλανδίας ἀνέλαθε νὰ προμηθεύσῃ εἰς αὐτὴν ἀντίτυπα τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης διὰ τὰς ἀμέσους ἀνάγκας τῆς. Καίτοι αἱ ἀποσταλῆ συναντᾷ πολλὰς δυσκολίας, οὐχ ἦσαν κατέστη δυνατὸς ὁ ἐβδομαδιατὸς ἐφοδιασμὸς διὰ 500 ἀντιτύπων ἕναντι τῶν 10.000 ἀντιτύπων τῆς Π. Δ. καὶ τῶν 50.000 τῆς Κ. Δ., ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἐλάχιστον ποσοστὸν ἐν σχέσει πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας.

—Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Καντεροβουρίας ἐν τῇ ἐπι τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑθνικῆς Ἐταιρείας (τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἐπι τῆς θρησκευτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Συμβουλίου) προσέδραξεν τοῦ λόγου ἐκάλεισε τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἀποκηρύξῃ τὸν ἀθεϊσμόν, τὸν μεταξὺ τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ ἐπι πλέον τῆς μᾶς γενεᾶς ἢ καὶ δύο ὑποδοσκόνα, καὶ νὰ ἀναστηλώσῃ διὰ τὸ ἔθνος καὶ τὰ μέλη αὐτῆς τῆς ἰδίας τὴν χριστιανικὴν ἀγωγὴν. Ὡς μόνον δ' ἄμυναν κατὰ τοῦ ἀθεϊσμοῦ τοῦτου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος θεωρεῖ μίαν καλῶς ἡδραιωμένην ὑγιᾶ θεολογίαν, ἀσφαλίζουσαν λογικὴν εἰς τὸν Θεὸν πίστιν διὰ διδασκαλίας ὑπὸ τὸν ἐλεγχον τῆς Ἐκκλησίας, βοηθούσης τοὺς γονεῖς νὰ συναισθανθῶσι τὴν κλησίν των ὡς διδασκάλων τῶν τέκνων των καὶ νὰ ἀποκτήσῃσι συναίσθησιν τῆς εὐθύνης των.

—Ἐν Λονδίῳ διοργανώθη ἐσχάτως μία ἐκθεσις κινήματογραφικῶν ταινιῶν εἰδικῶν διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Ἐσημειώθη, ὅτι πᾶσαι αἱ ταινίαι αὗται εἶνε μὲν ἠθικῶς διδασκτικαί, στεροῦνται ὅμως θρησκευτικῆς ἐάσεως.

—Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἰόρκης ὁμιλῶν κατὰ τὴν συνέλευσιν τῆς Ἰόρκης περὶ τὰ μέσα τοῦ παρ. Μαΐου ἀνεπτυξε τὰ μεταπολεμικὰ καθήκοντα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Πρῶτον—εἶπεν—ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἐπιμελῆται παρὰ τοῖς συμμαχοῖς ὅπως θεραπεύσῃσι τὰς εἰς τρόφιμα καὶ ἄλλας ἀνάγκας τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐρημωθεισῶν χωρῶν, ἰδίως δὲ τῆς Γαλλίας, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἑλλάδος. Δεύτερον, ἀνάγκη νὰ ἐνισχυθῶσιν αἱ πνευματικαὶ αὐτῶν ἀνάγκαι διὰ τῆς ἀνοιχοδομήσεως τῶν καταστραφεισῶν ἐκκλησιῶν των, ἰδίως δὲ τῆς Ἑλλάδος, ἐνθα ὑπὲρ τοὺς χιλίους ναοὺς κείνται εἰς ἐρείπια, ὡς καὶ πλείστα σχολεῖα, ἅτινα παραμένουν κενὰ διδασκάλων καὶ μαθητῶν. Ἐπίσης πλείστοι

ιερεῖς καὶ πάστορες ἐν Ἑυρώπῃ ἐφονεύθησαν, ἄλλων δ' ἡ ὑγεία ἔχει βλαβῆ σοβαρῶς.

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρ. Ἀπριλίου ἐγένετο δεκτός εἰς μακρὰν συνέντευξιν παρὰ τῇ Στρατάρχῃ Στάλιν ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Ἀρμενικοῦ Καθολικατοῦ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Γεώργιος Τσερεκσιάν. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Καθολικοῦ πάντων τῶν ἁρμενίων εἶχεν ὀριοθῆ διὰ τὴν 6 ἰουλίου ἐν Ἐτσματζήν, ἅμα δὲ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ θὰ ἐπηκολούθει ἡ ταυτόχρονος χειροτονία ἐπτὰ ἀρχιερέων, εἰς οὓς περιελαμβάνοντο ὁ ἁρμένιος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων καὶ ὁ ἁρμένιος Ἐπίσκοπος Ἀμερικής. Ἐν Μόσχᾳ ὄφιστανται σήμερον 50 ἁρμενικαὶ ἐνορίαι, πολλαὶ δὲ ἁρμενικαὶ ἐκκλησίαι, τῶς χρησιμοποιηθεῖσαι πρὸς ἄλλοτριους σκοπούς, ἀποκαθίστανται καὶ ἀποδίδονται εἰς τοὺς ἁρμένιους πρὸς θρησκευτικὴν χρῆσιν.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἐν συνεντεύξει του ὁ ἐπι ἐξάμηνον διαβιώσας ἐν τῇ διαζοτῇ στρατοπέδῳ συγκεντρώσεως τοῦ Buchenwald πάστορ Ἰάκωβος Louis Roulet ἀνέφερεν ὀξυσημαίνοντας περὶ αὐτοῦ λεπτομερείας. Εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ στρατοπέδου τούτου ὄπηρχεν ἐπιγραφή «Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει Θεός», συνωδεύετο δ' αὕτη ὑπὸ γελοιογραφίας κεραιτώσης ἓνα κληρικόν, ἓνα ἐδραῖον καὶ ἓνα ἀστόν κληρικοῦντα τεράστιον ποῦρον, ὑπὸ αὐτὴν δ' ὄπηρχεν ἡ φράσις «Αὐτοὶ εὐθύνονται». Ἀπὸ τῶν ἐγκλειστων ἀφηροῦντο αἱ ἄγαι Γραφαί, τὰ κομμοβολογία καὶ εἰ τι ἄλλο ἀντικείμενον εὐσεβείας. Συνέγκλειστος, ἰδὼν τὸν πάστορα προσερχόμενον, εῖπε: «προσεύχεσθε; θὰ σὰς κερμάσου». Τὸ στρατόπεδον περιελάμβανε 42.000 ἀνθρώπους ἀνήκοντας εἰς 32 ἔθνη. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν ἐπίσκοποι, ἱερεῖς, πάστορες, ραβδίνοι ἐκ διαφόρων χωρῶν. Οἱ ἐδραῖοι ἐτύγχανον τῆς χειρίστης μεταχειρίσεως.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τῇ 1942 ἐξεδόθησαν: Θρακικὰ, τόμ. ΙΖ', σ. 472.—Φωκὰ Ἀγγελάτου, Ἡ ἔορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως, σ. 31.—Τιμοθεὸς Ματθαίου, Ἄπο τὴν πεττῆν τοῦ ζῶντος ὕδατος, τῆς Χη Α' καὶ Β'.—Τοῦ αὐτοῦ, Πρὸς ἀπόκτησιν ἐμπνευσμένων κληρικῶν, σ. 13.—Ἰω Βασθαβέλλη, Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Βερροίας. Ἐκλογαί, Θεσσαλ. σ. 130 (Μακεδονικὴ ἐδιδιοθήκη).—Γρηγ. Καρούδη, Ἱστορία τῆς νήσου Κερκύρας ἀπὸ τοῦ 229 π. Χ. μέχρι τοῦ 395 μ. Χ., σ. 64.—Ν. Λούβαρι, Ρίλικε, ὁ ἀποδημητής, ὁ μύστης, ὁ ἐπόπτης, σ. 176.—Φε. Φέριξ Μπερκεν, Ὀργανωσις τῆς ἐν Οὐγγαρίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας σ. 116.—Κλ. Παράσχου, Ἐμμανουὴλ Ροιδῆς, τόμ. Α' σ. 312.—Γ. Σωτηρίου, Χριστιανικὴ καὶ Βυζαντινὴ Ἀρχαιολογία. Τόμ. Α'. σ. κδ'+519

Τῇ 1943: Β. Βέλλα, Ὁ σεισμὸς ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ (Ἀνάτ. ἐκ τῆς τριακονταπενταετηρίδος τοῦ Καθηγητοῦ Ν. Κρητικοῦ) σ. 11.—Δημ. Πετρακάκου, Νομοκανονικαὶ ἐνασχολήσεις, Γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τοῦ Κανονικοῦ ποινικοῦ Δικαίου, σ. 340.—Μιχ. Γαλανοῦ, Μελέται διὰ τὴν ἀλήθειαν 1η, 2α καὶ 3η. Δείγματα ἀπὸ τὸν ἀγρόν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς γνώσεως τοῦ κ. Τανάγρα σ. 48, 32.—Γεωργίου Μητροπ., Νευροκοπίου, Τὸ κύρος τῆς Ἱερᾶς Παράδοσεως ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου, σ. 176.—Ἀλεξ. Διομήδους, Βυζαντινὰ μελέται, σ. 436.—Σοφ. Λώλη Ὁ Χριστός καὶ τὸ ἐγκόσμιον κακὸν, ἐκδ. 6', σ. 48.—Θ. Μαλαβέτα, Ἄγιον Ὄρος, ἀντυπώσεις καὶ περιγραφές, σ. 80.—Γ.

Μαυρετ, 'Ο ελληνικός λαός εις τὰς σχέσεις τοῦ δημοσίου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου πρὸ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγώνος καὶ μετ' αὐτὸν μέχρι 31 'Ιουλίου 1834. τόμ. Α', μετάφρ. Ε. Καρατάση, σ. 480.—'Η θεία τοῦ Ἀθραάμ, κριτ. ἔκδ. Γ. Μίγα σ. 196.—*Τζοβάνι Παπίνι*, 'Ιστορία τοῦ Χριστοῦ, μετάφρ. Κ. Καιροφύλα, σ. 492.—*Κ. Πολίτου*, Θεός καὶ 'Επιστήμη, σ. 41.—*Σαλαμάγκα*, Οἱ Θεοδάδοι τοῦ τόπου, Γιάννενα, σ. 76.—*Ἀθηνᾶς Ταρσοῦλη*, 'Η Καταπολιανή, σ. 46.—*Η. Fosdick*, 'Η ἐγκόσμια χαρὰ τοῦ Χριστοῦ, μετάφρ. Σοφ. Ἀθήνη, σ. 16.—*Γ. Χαριτάκη*, 'Ιστορία τοῦ κεφαλαιοκρατισμοῦ, περίληψις τοῦ ἔργου Sombart σ. 130.

Κατὰ δὲ τὸ 1944: *Δ. Μακρυνιώτη*, 'Η Βίβλος ὑπὸ τὸ φῶς τῆς 'Επιστήμης, σ. 112.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Πίστις καὶ 'Επιστήμη, ἔκδ. δ', σ. 136.—*Κ. Οὐράνη*, Σινᾶ, τὸ Θεοδάδοτον 'Όρος, σ. 48.—*Ἰω. Ἀρνέλλου*, 'Η φιλοσοφία τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐναντίον τῆς φιλοσοφίας τῆς Ψυχολογίας, σ. 264.—*Θρακικά*, τόμ. ΙΘ', σ. 312 καὶ τόμ. Κ. σ. 246.—*Κωνστ. Π. Παναγιωτάκου*, 'Η ἐννοια τῆς ἀδικου ἐπιθέσεως εἰς τὸ σύγχρονον διεθνὲς δίκαιον, σ. 61.—*Εὐαγγέλου Σαββοπούλου*, Χριστιανισμὸς καὶ κοινωνικὴ οἰκονομική, σ. 24.—*Νικ. Βλάχου*, 'Όμιλία ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς πατρίδος (Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν), σ. 10 — 'Η ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει [1 Νοεμβρ. 1944] (Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν), σ. 20.—*Παν. Ι. Ζέπου*, Ἀνέκδοτα τουρκικὰ ἔγγραφα ἐκ τῶν Ἀρχαίων Βεροίας Θεσσαλονίκης, σ. 91.—*Γεωργ. Θ. Σκελλεργίου*, Πανεπιστημιακὰ : Φῶς εἰς τὸ σκότος, μέρος πρῶτον, σ. 56.

Τῆ 1945 : *Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου*, Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Χριστοῦ (ἡ ἡρωικὴ ζωὴ καὶ δράσις δύο ἀγγέλων), Πειραιεύς, σ. 48.—*Παναγ. Ι. Παναγιωτάκου*, Σύγχρονα προβλήματα τοῦ ἔθνους : Ἰ 'Ελλάς καὶ 'Εκκλησία ἐν ὄψει τοῦ συνεδρίου τῆς εἰρήνης, σ. 24.—*J. H. Breasted*, Βαβυλώνιοι—'Ασσύριοι—Χαλδαῖοι—'Εβραῖοι, μετάφρ. Λουκιανῶ Ἀγιοπαυλίτου, τεύχ. α', σ. 46.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χρησεύσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἑφημερίου τῆς ἐνορίας Συνάδος προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὡς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 48 τοῦ ἀναγκ. Νόμου 2200)40 περὶ ἰ. ναῶν ἐπιζόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Λαμία τῆ 9 'Ιουλίου 1945.

† 'Ο Φθιώτιδος Ἀμδρόσιος

Χρησεύσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἑφημερίου τῆς ἐνορίας Λογιτσίου, προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὡς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 48 τοῦ Νόμου 2200)40 περὶ ἰ. ναῶν καὶ ἑφημερίων ἐπιζόμενα πιστοποιητικά των μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως των. Ἐν Λαμία τῆ 16 'Ιουλίου 1945. † Φθιώτιδος Ἀμδρόσιος.

Ἱερά Μητρόπολις Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα τῶν ἀρθ. 47 καὶ 48 τοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἑφημερίων» 2200)1940 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου ὡς ὑποβᾶλωσιν ἐντὸς μηνὸς τῆ καθ' ἡμέρας Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 48 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἐπιζόμενα πιστοποιητικά,

ὡς καὶ πιστοποιητικὸν κοινωνικῶν φρονημάτων, προκαταμένως νὰ προσῶμεν εἰς ἀνακέρυξιν ὑποψηφίου Ἱερέως ἐν τῇ χηρευσῆ ἐνορίᾳ τοῦ ἐν Φλώκια—Τριφυλλίας Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ τοῦ «Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Νέου». Ἐν Κυπαρισσῆ τῆ 11 'Ιουλίου 1945.

† 'Ο Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας Ἀνόμιος

Ἱερά Μητρόπολις Δρυϊνουπόλεως-Παγωνιανῆς καὶ Κορίνθης

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὡς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλλωσι τῇ καθ' ἡμέρας Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 48 τοῦ ἰσχύοντος Νόμου 2200 περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἑφημερίων ἐπιζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ προσῶμεν εἰς τὴν ἀνακέρυξιν ὑποψηφίων Ἱερέων τῶν χηρευσῶν ἐνοριῶν 1) Κερασσοῦ (Παγωνίου), 2) Σταυροσκιαδίου 3) Δολικαῶν, 4) Μυροβουνίου, 5) Κακολάκκου, 6) Ἀγιομαρίνης, 7) Στρατινίστης, 8) Βροντισμένης, 9) Γοργοποτάμου, 10) Δαγγάδας, 11) Ἀηδονοχωρίου, 12) Πακλαρίου, 13) Ἐλευθερίου, 14) Στρατοειῶνης, 15) Νικάνορος, 16) Γορίτσας, 17) Μαζίου καὶ 18) Φαραγγίου Ἐν τῇ Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐν Ἀελεινακίῳ τῆ 24 'Ιουλίου 1945.

† 'Ο Δρυϊνουπόλεως Παγωνιανῆς καὶ Κορίνθης Δημήτριος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ
† 'Ο Ἰωαννίνων ΣΠΥΡΙΔΩΝ
† 'Ο Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
† 'Ο Γυθείου καὶ Οὐτύλου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ
Δρ τῆς Θεολογίας

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1945

'Ιερῶν ναῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς	Δρχ.	5.000
» » πόλεων καὶ κωμοπόλεων	»	1.000
» » χωριῶν	»	300
'Ιερῶν Μονῶν	»	300
'Ἰερωτῶν	»	500
Φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν	»	200
Διὰ τὰς προκηρύξεις ἐκλογῆς Ἱερέων.	»	1.000

Αἱ συνδρομαὶ προκαταβάλλονται.
Δι' ἄλλας καταχωρίσεις ἰδιαιτέραι συνεννοήσεις

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Νικ. Ζερβῆν, μαθητὴν, Κυλάμας, Ἐπιταγὴ ἐλήφθη, ἐνεγράφητε, τεύχη ἀπεστάλησαν.—*Θεοφ. Ἐπίσκοπος Πέτρας καὶ Διονύσιον*, κ. *Φωτ. Οἰκονόμου*, ταμειανὸν ὑπάλληλον, Φιλιάτες, Συνδρομαὶ σας ἐλήφθησαν.—*Πανσο. Ἀρχιμ. κ. Κ. Καρδαμένην*, ἱεροκήρυκα, Σέρρας, Ἐπιταγὴ ἐλήφθη, ἐνεγράφητε, ἐκδοθέντα τεύχη ἀποστέλλονται *Μάλμειον Βιβλιοθήκην*, Χασιά-Κρήτης. Ἀποστέλλομεν ἐκδοθέντα τεύχη 1945. Τόμοι παρελθόντων ἐτῶν δὲν ὑπάρχουν.

Ἐπιστολαί, ἄρθρα, βιβλία, ἀνταλλαγὰι περιοδικῶν καὶ ἑφημερίδων: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας». Ὅδος Μοσχονησιῶν 12α, Ἀθῆνας 8. [Τηλέφ. 82.219].

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.
Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα: Πρὸς τὴν Διαχειρίσιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», ὁδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆνας (Κ).

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΣΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΥΠΟΙΣ "ΦΩΤΙΚΟΣ", ΛΕΩΝΑΤΟΥ 4